

ASSOCIACIÓ DE PLANIFICACIÓ FAMILIAR
DE CATALUNYA I BALEARS

MEMÒRIA 2006

QUÈ ÉS L'APFCB?

L'Associació de Planificació Familiar de Catalunya i Balears (APFCB) és una entitat no governamental interdisciplinària d'àmbit autonòmic formada per a persones interessades en la salut afectiva i sexual i la planificació familiar. Alhora, treballa d'una forma transversal la dimensió de gènere que aquesta temàtica implica de forma molt important. Es va constituir a Barcelona l'any 1982, arran del sorgiment dels Centres de Planificació Familiar. Es proposa impulsar, fomentar i facilitar la sensibilització, la prevenció i l'educació de la societat en l'àmbit de la salut sexual i reproductiva.

És una de les entitats fundadores de la **Federació de Planificació Familiar d'Espanya (FPFE)**, organisme que integra a totes les associacions que treballen a nivell estatal. Així mateix, participem a **Federació de Planificació Familiar Internacional (IPPF)** ONG amb associacions membres en 36 països i present en moltes més de l'est d'Europa i Àsia Central. A través de la IPPF-EN, la FPFE es membre de la Federació Internacional de Planificació Familiar (IPPF), que compta amb 150 organitzacions nacionals autònomes que treballen en més de 182 països dedicant-se a la promoció i defensa de la salut sexual i reproductiva d'arreu del món. A nivell autonòmic, també forma part de la Xarxa de Dones per la Salut, la Xarxa de Sida i Món Local i col·labora activament amb Ca la Dona i altres entitats de Catalunya.

L'APFCB està registrada al Cens d'Entitats No-Lucratives de la Generalitat de Catalunya i funciona de forma assembleària, tot i que la Junta Directiva és l'òrgan que defineix i supervisa el dia a dia de l'associació.

ELS PROGRAMES DE L'APFCB

Des de l'APFCB volem impulsar una manera interdisciplinària d'entendre la planificació familiar i la salut sexual, creant espais i canals de trobada, intercanvi i reflexió per a debatre i aprofundir en el tema que ens ocupa, des de diverses vessants. Aquest treball el plantegem en col·laboració i contacte permanent amb altres entitats i institucions i administracions oficials.

Les activitats de L'APFCB han canviat al llarg d'aquests més de vint anys, en funció del context i necessitats de cada moment. Així doncs, seguint els objectius de l'entitat, hem donat resposta a la població catalana a partir de programes com els tallers d'educació sexual i afectiva per joves (a partir de la gestió i posada en funcionament del CJAS (Centre Jove d'Anticoncepció i Sexualitat), Prevenció de la Sida, atenció específica a dones immigrants o incidència política a nivell autonòmic (que pretén fer arribar les demandes del nostre sector als polítics/ques del Parlament de Catalunya), entre d'altres accions que presentem a continuació.

El 2006 ha estat una any de continuïtat en molts aspectes però amb tot un seguit de canvis que des de l'associació esperem donin els seus resultats posteriorment. Pel que fa als programes han tingut un increment en la seva majoria, cosa que afavoreix la seva consolidació dins de l'àmbit que ens ocupa treballar.

 PROJECTE: CENTRE JOVE D'ANTICONCEPCIÓ I SEXUALITAT

La Consulta presencial en el CJAS

Dirigida a **nois i noies** entre 14 i 25 anys (fins a 30 en consell de Sida), que accedeixen personalment al CJAS, de manera individual, en parella o en petit grup, amb motius de consulta que poden ser més generals o més concrets, al voltant de:

- Sexualitat i afectivitat, primeres relacions, orientació sobre mètodes anticonceptius, preocupacions o percepció de problemes de salut pròpia o en la parella, treballs escolars, etc.
- SIDA: Programa específic de prevenció. Centre referent per la detecció de noves infeccions entre els joves. Consell assistit i realització de la prova de detecció del HIV, de manera confidencial i gratuïta. Registre epidemiològic de les demandes de proves pel monitoratge de la infecció per HIV (CEESCAT)
- Embaràs i IVE: Abordatge preventiu i atenció sanitària i psicosocial a la demanda explícita. Suport a la parella i/o a la família, en els casos necessaris. Acollida dels casos complexos derivats per altres serveis. Realització de la prova d'embaràs. Detecció del risc en relació a la Sida i altres ITS.
- Fracàs del mètode anticonceptiu o relació no protegida: Dispensació del tractament d'AE i captació de les dificultats per la protecció anticonceptiva. Detecció del risc en relació a la Sida i altres ITS.
- Consulta mèdica: Atenció a la demanda (primeres revisions ginecològiques, preocupacions pels canvis del cos, prediagnòstic de ITS en nois i noies, trastorns de l'alimentació, agressió o abús sexual, etc.). Educació sanitària i orientació per la utilització dels serveis de salut.
- Consulta psico-social: De manera transversal, atenció a l'embaràs i l'avortament, a l'abús sexual, a problemàtica familiar i entorn social, a la infecció per VIH, nois i noies amb alguna disminució psíquica, nois i noies en règim d'acollida, etc.. Especifica
- Consulta psicològica: Treball psicoterapèutic adequat a la demanda explícita o recolzament a la resolució d'altres demandes que ho precisen, mitjançant "Teràpia breu", amb un màxim de 8-10 sessions. Derivació acompanyada en els casos de dificultats més importants o patologies mentals.
- Consulta psico-social amb les famílies. Suport psicoterapèutic.

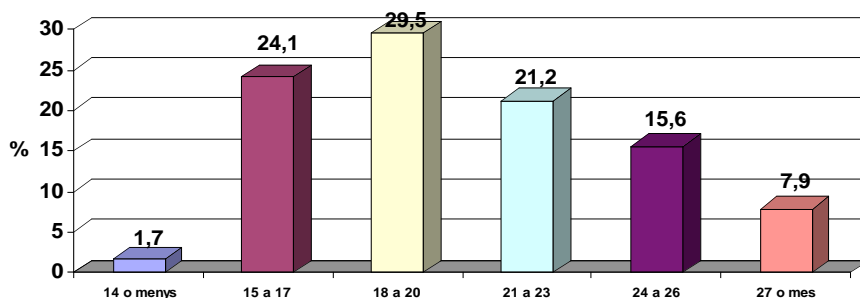
Durant l'any 2006 s'han realitzat un total de 4.537 visites, de les quals 1.915 corresponen a consultes de joves que venen al CJAS per primera vegada i en 2.622 casos es tracta de joves que ja havien utilitzat aquest servei en alguna altra ocasió. Del conjunt d'atencions realitzades, un 75,25% corresponen a noies i un 24,38% a nois. Si ens fixem només en les primeres visites, la distribució s'acosta més al 70-30%, però després són les noies les que tornen amb més freqüència.

Quant als indicadors sobre com arriben al CJAS els nois i noies que consulten per primera vegada, quasi la meitat el coneixen a través d'algun amic o amiga, que li ha recomanat. La via d'accés que se situa en aquests moments en segon lloc són els Tallers d'educació afectiva-sexual, amb un 18%, i en tercer lloc se situa la derivació des dels Serveis sanitaris o psicosocials, que representa un 10% del total. També la pàgina web www.centrejove.org, significa una via d'accés cada vegada més important, amb un 7,5% l'any 2006.

Xifres d'atenció en l'entrevista personal en el CJAS l'any 2006

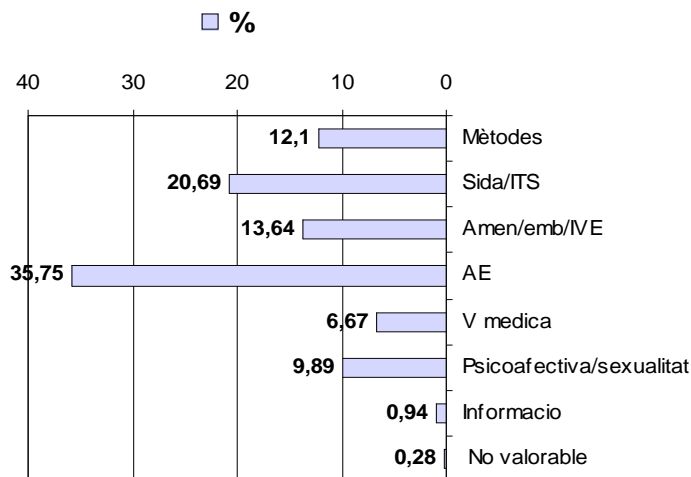
Nº visites primer accés	Nº visites d'usuaris anteriors	Total de visites
1.915	2.622	4.537

Edats dels joves que han accedit per primera vegada al CJAS l'any 2006

Distribució dels motius de consulta sobre el total de visites de 2006

MOTIU	%
Mètodes anticonceptius informació/orientació/prescripció	12.10
VIH/Sida i altres ITS	20.69
Consultes per Amenorrea, embaràs o demanda de IVE	13.64
Anticoncepció d'emergència (informació i/o prescripció)	35.75
Visita mèdica	6.67
Atenció psicoafectiva i /o sexual	9.89
Demanda d'informació general o treball escolar	0.94
Altres o no consta	0.28

L'atenció a la demanda d'anticoncepció d'

Durant l'any 2006, a prop de 1.600 casos s'atendí la demanda preventiva d'un embaràs no desitjat.

L'AE no té contraindicacions absolutes i la seva prescripció pot aportar importants beneficis per la pròpia finalitat, com pel fet que sovint aquesta demanda significa una via d'accés al treball preventiu i d'educació per la salut. El noi sovint acompanya a la noia, però sol tenir més vergonya i es queda a la sala d'espera o al carrer. Sempre que és possible, la professional el convida a participar en l'entrevista. Aquest fet permetrà la valoració conjunta de les dificultats en la relació de risc, que presenta la noia, evitar altres situacions semblants i iniciar conjuntament l'abordatge del consell anticonceptiu, així com parlar de la importància de la protecció front la Sida i altres ITS.

Si s'ha establert una bona comunicació i relació de confiança, tant la noia com el noi seran més capaços de demanar ajut professional sempre que es trobin en una situació personal difícil. El suport d'un professional de la salut durant el camí d'aprenentatge de l'adolescent, el pot ajudar a canviar conductes i hàbits poc saludables que sovint causen patiment i poden significar un entrebanc en el procés de creixement.

Programa específic de prevenció i consell en VIH/Sida

Des del caire preventiu del Centre Jove d'Anticoncepció i Sexualitat, els joves que accedeixen al Servei, reben informació sobre la sexualitat en general, les possibilitats de risc d'embaràs, ITS i Sida, etc. i els mètodes anticonceptius i de prevenció, amb especial èmfasi a la promoció de l'ús correcte del preservatiu.

Quant al programa específic de prevenció i consell en VIH/Sida, durant l'any 2006 ha generat 939 visites. Com a centre referent per a la detecció de nous casos d'infecció, 366 joves han sol·licitat fer-se la prova per la detecció d'anticossos anti VIH/Sida, fins el mes d'octubre i han estat derivats al laboratori de referència, que ha realitzat 334 anàlisis. El número de persones que no s'ha fet l'extracció per la realització de la prova ha estat de 32 de les quals 5 estaven en "període finestra". Un dels resultats ha estat positiu.

A partir del mes de novembre s'ha implantat la "prova ràpida" que es fa en el propi CJAS i fins el desembre, s'han realitzat un total de 126 proves ràpides. En els dos casos la prova es fa de forma gratuïta.

Durant l'any 2006, s'ha col·laborat amb el Centre d'Estudis Epidemiològics (CEESCAT) en el registre epidemiològic de la infecció pel VIH/Sida i també s'ha participat a l'estudi de prevalença de la infecció per "Chlamydia Trachomatis" i "Neisseria Gonorrhoeae", entre la gent jove.

L'atenció psicoafectiva i sexual

De les 449 demandes ateses per temes relacionats amb problemàtica psicoafectiva o sexual, en 51 casos ha estat indicada l'atenció en psicoteràpia focal i/o breu, amb una regularitat quinzenal. Han estat atesos 14 nois, 35 noies i 2 famílies.

Habitualment els nois consulten angoixats per motius relacionats amb la seva fisiologia i és a partir de l'atenció psicoterapèutica, que apareixen les dificultats psico-emocionals, mentre que les noies accepten millor les seves dificultats emocionals i sovint consulten directament per aquests aspectes.

La consulta telefònica

Atenció telefònica, en el mateix horari d'obertura del Servei, tant als propis joves, com a pares i mares o professionals que treballen amb joves. (Tel. 934151000). Durant l'any 2006 s'ha donat resposta a un total de 2.027 consultes telefòniques.

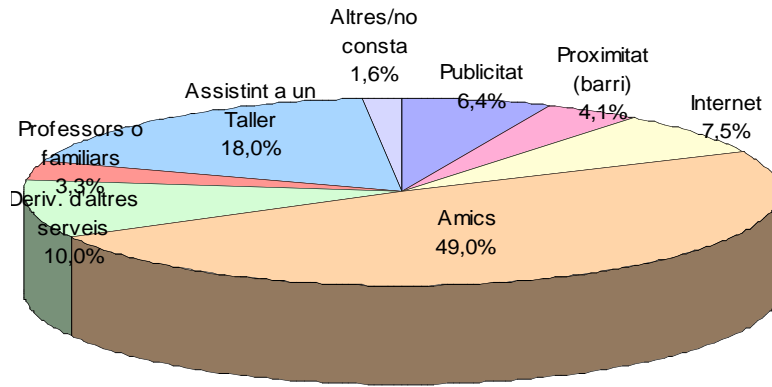
Informació i consulta a traves de la pàgina web

La pàgina d'informació i consulta sobre salut afectiva-sexual, www.centrejove.org, té una trajectòria de sis anys. Durant aquest període, les visites a la pàgina web han anat augmentant i, l'any 2006, la mitjana diària de visites ha estat de 77,5, amb un total de 28.285 visites. Destaca la mitjana de pàgines visitades per cada entrada a la web, que és de 3,4.

Quant a la consulta virtual, es confirma com un recurs útil i proper a la població jove, que proporciona un accés fàcil a la informació i també a la consulta, especialment en aquells sectors amb més dificultats, siguin externes (distància, comunicacions, horaris), o personals (timidesa, dificultat per verbalitzar,...). L'anonimat de la consulta, els convida a expressar situacions o vivències de diferents tipus, fins i tot problemes greus com addiccions, trastorns de personalitat, abús sexual masculí i femení, etc., que sovint els impedeix una relació confortable amb els altres. Així mateix, aquesta via sovint s'utilitza per fer un primer apropament al servei i constatar la seva veracitat o utilitat. El total de consultes resoltes a traves d'aquesta via l'any 2006, és de 701.

Igualment, la pàgina web facilita l'accés dels joves a la consulta personal. Molts dels joves que accedeixen personalment al CJAS per fer una consulta, han tingut un primer contacte amb el servei a través de la pàgina web. Això vol dir que després d'un contacte previ, els hi és més senzill anar a consultar personalment.

A la següent gràfica podem observar com un 7,5% de les visites personals de joves que accedeixen al CJAS per primera vegada, l'han conegut a traves de la pàgina web.

GRÀFIC: Com han conegut el CJAS els joves que hi arriben per primera vegada.

Activitats educatives en grup. Tallers d'educació afectiva i sexual

El CJAS ofereix un espai educatiu, en forma de taller, per treballar en grup els aspectes relacionats amb la salut sexual i l'afectivitat. També els tallers, especialment aquells que es realitzen en el propi Centre, permeten que els joves coneguin l'espai, oferta de prestacions i els professionals. S'ha pogut observar que molts dels joves que han participat en un taller, conserven la referència i utilitzen el recurs més tard, quan sorgeix la necessitat (v. gràfica "com han conegut el CJAS els joves que hi arriben per primera vegada")

Aquest treball en grup, actiu i participatiu, es mostra com una bona eina per a tractar els comportaments de risc, les seves conseqüències i com evitar-les, tractant l'afectivitat i la sexualitat des d'un punt de vista positiu.

A través de diferents dinàmiques i materials, en el taller es plantegen situacions properes a la realitat quotidiana dels joves, que afavoreixen la identificació. Els participants, són protagonistes del propi procés de reflexió i aprenentatge, fet que incidirà de manera positiva en la utilització d'allò après per a detectar i/o situar-se davant del risc.

En aquests moments, a més dels grups-classe d'ensenyament secundari, s'estan realitzant tallers amb grups específics de joves adscrits a programes educatius especials, sigui per alguna discapacitat física, intel·lectual o per dificultats d'integració social. Val assenyalar el programa de prevenció adreçat a grups de nois i noies que participen en programes del "Pla de transició al treball" (PTT) que es desenvolupa anualment en el CJAS i en el que participen tant els propis nois i noies com els educadors i responsables dels grups.

Objectius dels Tallers

Podem parlar d'uns objectius genèrics d'aquestes activitats i d'uns altres específics, que dependran de la particularitat de cada grup.

Objectius genèrics:

- Potenciar les actituds positives i responsables en les relacions sexuals.
- Apropar i facilitar l'accés dels adolescents als serveis de salut.
- Fomentar la prevenció d'embarassos no planificats
- Fomentar la prevenció de la SIDA i altres ITS

Metodologia de treball

1. Preparació de l'activitat.

- ✓ Contacte telefònic amb el centre educatiu per aspectes pràctics (confirmar dia i hora, persona de contacte, equipament, espai...).
- ✓ Informació relativa al Centre Educatiu o equipament en el que tindrà lloc el taller, si es realitzen altres activitats d'educació afectiva sexual, per exemple: crèdits variables, activitats puntuals en col·laboració amb altres recursos o serveis, etc., i quins continguts desenvolupen.
- ✓ Informació dels grups amb els que es desenvoluparà el treball per tal de conèixer algunes característiques d'aquests (edats, distribució sexes, existència de diferents ètnies i cultures, nivell de coneixements de temes relacionats amb la Sexualitat, existència de problemàtiques sobre aquest tema detectades, funcionament del grup), així com perfilar quins són els continguts que els responsables del grup consideren d'interès per desenvolupar en el taller.
- ✓ La persona de contacte es responsabilitzarà de fer arribar als nois i noies un escrit enviat des del CJAS, amb la presentació de l'activitat i un espai perquè puguin plantejar temes o preguntes que voldrien abordar en el taller. El/la responsable del grup, retornarà al CJAS les preguntes, garantint l'anonimat.
- ✓ La professional que realitzarà el taller farà un recull d'aquestes preguntes per assegurar que sortiran en el transcurs de l'activitat.

2. Realització del taller

Els continguts del taller dependran de la demanda i necessitats detectades en cada grup, basat sempre en dinàmiques i participatives. Algunes de les dinàmiques que es poden utilitzar són:

- ✓ Dinàmica de les fotografies.
- ✓ Dinàmica de les targetes amb mites i tabús sobre la sexualitat i l'afectivitat.
- ✓ Casos Hipotètics.
- ✓ Vídeos.
- ✓ Dinàmica dels mètodes anticonceptius i l'anticoncepció d'emergència.
- ✓ Gegants Encantats.

3. Avaluació del taller

Aquesta contempla tant la valoració que fan els propis adolescents, com la del professional que realitza el taller i la del tutor o persona responsable del grup.

De forma continuada, es revisen les metodologies i materials utilitzats en els tallers. A partir d'aquesta revisió, es creen noves eines i materials que posteriorment es fan extensius a tots aquells professionals que ho sol·liciten.

Tallers realitzats durant l'any 2006

Tallers realitzats en l'espai del CJAS	Tallers realitzats en l'espai dels centres educatius	Total 2006
127 tallers (2.265 participants)	223 tallers (4.653 participants)	350 tallers (6.918 participants)

QUADRE-RESUM

TALLERS D'EDUCACIÓ AFECTIVA-SEXUAL DE L'ANY 2006

programa	Nº de tallers	nº nois partic.	nº noies partic	total participants de
Recolzament al Programa "Pressec" de Salut Pública. Aj. de Barcelona	50	541	491	1.032
Grups de Programes de Garantia Social (PTT)	31	131	50	181
Demandes directes dels Centres Educatius	108	1.046	1.083	2.129
Activitats del Pack-Escoles ofertades per la Secretaria Gral de Joventut	144	1.548	1.735	3.283
Demandes dels Municipis a traves de la Diputació de Barcelona	12	116	111	227
Altres/varis (Grups especials)	5	35	31	66
TOTALS	350	3.417	3.501	6.918

ALTRES ACTIVITATS FORMATIVES

Activitats de formació adreçades a diferents col·lectius (Pares i mares, agents de salut, voluntaris i altres)

Data	Entitat organitzadora	Activitat	Nº aprox. de partic.
06/04	Agència de Salut Pública	Jornada de treball sobre adolescència. Centre Cívic Les Basses	40
27/04	Fundació Hospital S Joan de Deu	Sessió de treball amb pares i mares d'adolescents amb infecció per VIH	12
27/04	CJAS	Sessió de treball amb pares i mares del Centre El Niu de discapacitats psíquics	10
18/05	CJAS	Jornada de treball amb pares i mares de l'Escola Especial "El Caliu"	10
07/11	Ajuntament de Mataró	II Jornada Sida i mon local. Presentació pòster CJAS	100
08/11	IES i Departament de Salut	Jornada de treball del programa Salut i Escola	285
28/11	Fundació Eulàlia Torras de Beà	Jornada d'intercanvi professional. Presentació "L'embaràs a l'adolescència"	50
		TOTAL DE PARTICIPANTS ...	507

ACTIVITATS DE FORMACIÓ A PROFESSIONALS

Diferents participacions com a docents en cursos i jornades de formació adreçats a professionals que treballen o han de treballar en relació amb el col. lectiu adolescent.

Entitat organitzadora	Activitat	Nº de particip.
Institut d'Estudis de la Salut (IES) del Dep. de Salut. de la Generalitat de Catalunya	Col.laboració continuada en la formació dels professionals per la posta en marxa del Programa "Salut i Escola". Durant l'any 2006 s'ha participat en 9 sessions de formació, en: 17/01, 14/03, 04/04, 09/05, 25/05, 08/06, 02, 04 i 20/09	Total aprox. de participants 255
	Col.laboració continuada en el curs "L'atenció específica als adolescents". Durant l'any 2206 s'ha participat en 4 sessions, en: 15/06, 05/10, 16/10 i 18/10	Total aprox. de participants 93
Diputació de Barcelona i CJAS	Jornades de formació de tècnics municipals que fan o han de fer alguna activitat amb joves, relacionada amb la prevenció en salut afectiva-sexual. Durant 2006, realitzades 3 Jornades en col.laboració amb l'Àrea de Salut Pública i 1 Jornada en col.laboració amb l'Oficina del Pla Jove, en: 24/01, 27/06, 13/09 i 04/10	Total aprox. de participants 52
U.A.B. Escola d'Infermeria de la Vall d'Hebron.	2 sessions de classe teòrica-pràctica al Post grau d'Infermeria Comunitària. En: 15 i 22/02	40
Universitat de Girona	Postgrau d'Infermeria Comunitària. Sessió teòrica-pràctica en 10/05	28
Universitat Ramon Llull. Escola Universitària de Blanquerna	Postgrau d'Infermeria i adolescència. Sessió teòrica-pràctica en 20/05	28
Universitat de Barcelona	"Els Julols 2006". Curs: Joves, risc i salut: unes relacions ineludibles?. En 05/07	40
Escola de Llicenciats de Catalunya. Delegació de Tarragona.	Participació en el curs "L'adolescència: aproximació als problemes actuals dels joves", adreçat a professors de secundària. En 06/07	35
Societat Espanyola de contracepció	Docència en el curs d'actualització en contracepció hormonal. En 24 i 25/11	70
CJAS	Jornades de formació per a educadors i educadores dels Programes de Garantia Social PTT.	12
CJAS	Curs l'Atenció específica als adolescents. Aquesta activitat que s'organitza anualment en el CJAS, aquest any 2006 ha celebrat la 11 edició, amb la participació majoritària de professionals d'atenció primària (infermeres, llevadores, pediatres, metgesses de família, etc.) -s'adjunta programa-	28
TOTAL DE PARTICIPANTS EN ACTIVITATS DE FORMACIÓ.....		681

RESUM D'ALTRES ACTIVITATS RELLEVANTS DE L'ANY 2006

- Centre referent des de fa vuit anys per la realització del "pràcticum" de la llicenciatura i diplomatura de les Facultats de Psicologia (UAB) i de Treball Social (UB)
- Suport i formació al Programa Salut i Escola quant a la promoció de la salut i prevenció dels comportaments de risc en relació a l'afectivitat i la sexualitat, identitat sexual, relació interpersonals, relació amb les famílies, etc..
- Participació en la "comissió directora" pel registre de les Infeccions de Transmissió Sexual a Catalunya. Centre Sentinella per l'atenció a adolescents.
- Col·laboració amb la comissió de Bioètica del Departament de Salut, per la creació d'una guia per orientar i facilitar als professionals l'atenció al "menor amb maduresa".
- Centre dispensador de l'AE. Fàcil accés i atenció immediata. Portes obertes al públic 35 hores per setmana, sense límits territorials.
- Centre sentinella per la realització de la Prova ràpida a adolescents i joves entre 14 i 30 anys, per la detecció de la infecció per VIH/Sida i el corresponent registre epidemiològic.
- Centre sentinella col·laborador per l'estudi de prevalença de la infecció per Chlamydia Trachomatis i la Neisseria Gonorrhoeae. Participació en l'estudi de 100 joves, nois i noies de 16 a 25 anys. (any 2006).
  - Suport des de l'experiència del Cjas a professionals de diferents disciplines, que atenen als adolescents en serveis dependents de diferents administracions. (Durant 2006, prop de 50 assessoraments)
  - Suport per la posta en marxa i organització de l'atenció del Centre Jove de Girona
  - Col·laboració en la formació per l'atenció específica a adolescents en programes de formació continuada dels Centres d'Atenció Primària de l'ICS i altres proveïdors. Participació en el curs específic d'atenció a adolescents, programat des de l'IES.
  - Membres de l'equip de coordinació del projecte de participació comunitària "Sida i mon local"
  - Membres de l'organització i participació en els actes del "Dia Mundial de la Sida" l'1 de desembre de cada any.
  - Participació anual en el Saló de l'Ensenyament, el mes de març.
  - Participació en la creació de materials dirigits als joves. Durant 2006, destaquem, entre d'altres: "Treure suc a la sexualitat", "Sex o no sex", Fes-te'l teu!.

RESUM EN XIFRES DE LES ACTIVITATS DEL CJAS. ANY 2006

Atenció personal en entrevista presencial

Nº visites primer accés	Nº visites d'usuaris anteriors	Total de visites
1.915	2.622	4.537

Atenció personal no presencial

Nº d'atencions en consulta telefònica	Nº d'atencions en consulta virtual (a través pag. web)	Total d'atencions
2.027	701	2.728

Atenció en grup. Tallers d'educació afectiva-sexual

Nº de participants en el CJAS	Nº de participants fora del CJAS	Total de participants
2.265	4.653	6.918

Difusió de l'experiencia./ Formació a professionals

Nº de professionals participants en una acció formativa	Nº de participants en altres accions formatives (pares i mares, agents de salut, etc.)	Total de participants
681	507	1.188

TOTALS

Atenció personal en entrevista presencial	4.537
Atenció personal no presencial	2.728
Atenció en grup. Tallers d'educació afectiva-sexual	6.918
Difusió de l'exp./ Formació a professionals	1.188
Nombre total d'atencions en les diferents activitats	15.371

PROJECTE: TALLERS D'AFECTIVITAT I SEXUALITAT PER A JOVES A CASTELLDEFELS

Un equip de formadores d'educació per la Salut de l'APFCB ha realitzat, com en els darrers anys, els **Tallers d'Afectivitat i Sexualitat** integrats dins de les activitats que la Comissió de Salut ofereix als centres educatius de Castelldefels.

Aquests tallers es fan per l'alumnat que entra a formar part dels joves adolescents, és per això que els tallers estan enfocats a la orientació sexual i afectiva i, a la sexualitat responsable, ja que el professional de la salut té un paper important quant a la "normalització" i "socialització" de la sexualitat adolescent, des d'un punt de vista positiu i de creixement. Aquest ofereix una informació clara i objectiva de tots els mètodes anticonceptius a l'abast i reconeix, d'alguna manera, les dificultats que comporten els primers jocs sexuals compartits.

L'**objectiu** dels Tallers és crear un espai lúdic i formatiu, on els joves puguin manifestar les seves inquietuds vers les relacions interpersonals, l'afectivitat - sexualitat, i com actuar-hi de manera responsable. A més es pretén que el grup treballi de manera activa i participativa. Aquest objectiu és concret però també és de llarg termini ja que després del taller es dona a conèixer un servei per als joves: **La Tarda Jove**, en el qual podran continuar consultant qualsevol dubte sobre reproducció sexual.

Els **temes** més tractats als tallers són: Les relacions interpersonals (el canvi freqüent d'amics i/o parelles, la comunicació entre el grup d'iguals, amb els familiars i amb l'entorn), l'actitud activa i de comunicació en l'intercanvi amorós, les diferents opcions sexuals (heterosexualitat, homosexualitat), la contracepció (mètodes anticonceptius), les primeres relacions sexuals coitals (pors, mites), les disfuncions sexuals, les MTS (Malalties de Transmissió Sexual).

Ubicació: Centre cívic Frederic Mompou de Castelldefels

Població Diana: Alumnes de segon d'E.S.O.

Escoles participants: IES Mediterrània –IES J.L.Sert Col. Felisa Bastida Col. Frangoal .-Col. Sant Ferran y PGS.

Professionals: Tres Formadores d'Educació per la Salut. Una Coordinadora dels Tallers

Recursos materials: Fulletons "*Les primeres vegades*" i "*L'adolescent*", targetes de "*Tarda Jove*", els "*Gegants Encantats*", capsa de M. Contraceptius i Preservatius, làmines gràfiques informatives dels mètodes anticonceptius.

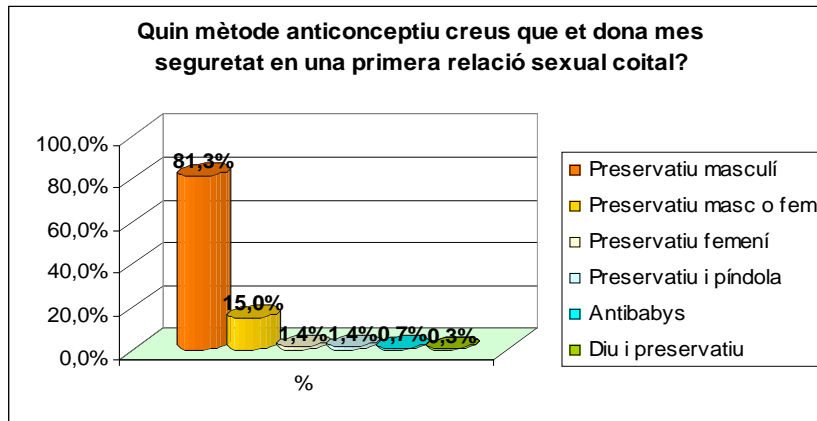
EQUIP DE FORMADORS: Responsable del programa Isabel García Bueno_ Formadors: Sara Oliver, Mar Lopaco, Natalia Colloba.

Metodologia

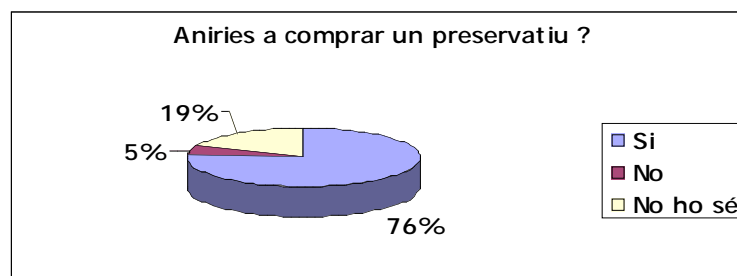
- Abans d'assistir al taller els alumnes han treballat un test que proporciona informació als professionals sobre la base de coneixements de l'alumnat, i dona l'oportunitat de treballar anteriorment els continguts. Aquest treball previ es reflecteix de manera positiva en l'actitud dels alumnes i en la dinàmica del taller.
- Al començar el taller el grup classe es distribueix en tres taules de treball: un formadora i 10 alumnes i els professors que vulguin escoltar o participar. Aquesta estructura permet aconseguir un millor Feed- Back i els objectius plantejats.
- En la introducció del taller es dona a conèixer la **Tarda Jove de l'ABS** de Castelldefels, ja que és un servei que desconeixen i gràcies a la seva presentació, l'utilitzaran quan el necessitin, vist la gran demanda observada a la tarda jove- ja que la majoria dels usuaris han assistit als **Tallers de Sexualitat i Afectivitat**.
- En la primera part del taller de Relacions interpersonals, el text utilitzat com a eina de treball s'adequa molt a les necessitats personals d'aquest grup d'edat.
- En la segona part on es presenten els Mètodes Anticonceptius amb la seva manipulació, se'ls proporciona una idea global de cada mètode, de la seva utilitat i eficàcia, treballant la prevenció dels embarassos no desitjats i les Malalties de Transmissió sexual. A més es fa una pràctica amb els "Gegants Encantats" que consisteix en col·locar correctament un preservatiu. Aquesta pràctica la fa cada alumne.

- Al finalitzar el taller els alumnes avaluen omplint un qüestionari que ens permet valorar l'efectivitat del taller, els professors també n'omplen un on avaluen el funcionament del taller. Així com ho fan els alumnes, els educadors també realitzen una valoració de cada taller, de totes elles se'n trauran conclusions reflectides en aquest informe.

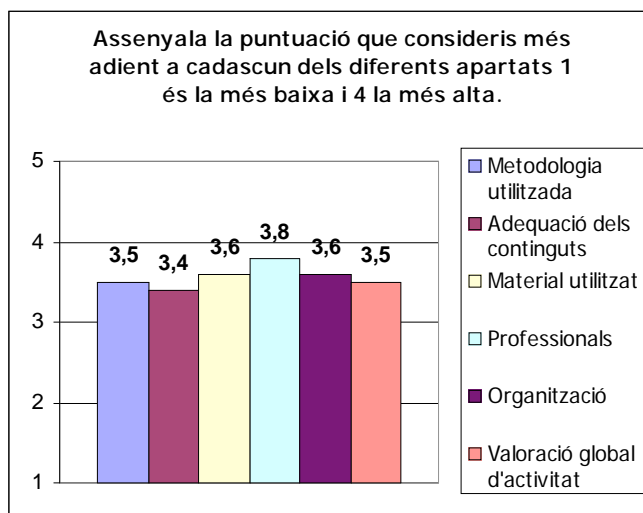
AVALUACIÓ DELS QÜESTIONARIS DELS ALUMNES

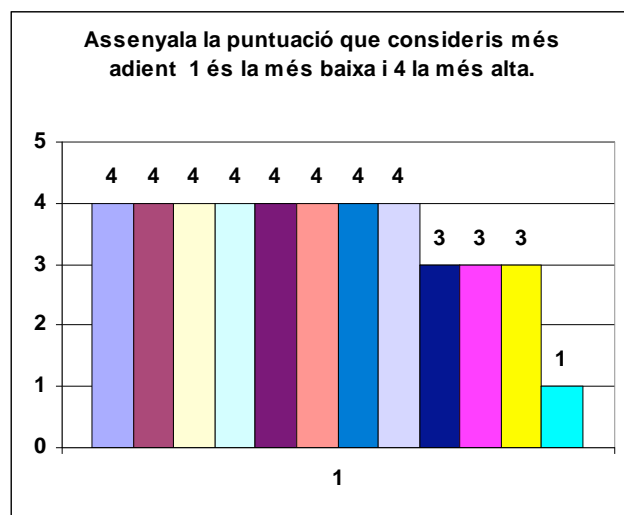
La majoria d'alumnes opten pel preservatiu masculí i una petita majoria ja comença a integrar per igual utilitat tant el preservatiu masculí com el femení. Acompanyada amb aquesta resposta la gran part dels alumnes concretaven el perquè de la seva elecció i afirmaven que creien com a més convenient per una primera relació sexual coital el preservatiu perquè evita d'embarassos i protegeix de les MTS. Es demostra així que el 99.3 % dels alumnes han integrat els coneixements desitjats.- La **prevenció** de M.T.S. – SIDA i embaràs no desitjats

AVALUACIÓ.-PROFESSOR/ A - CENTRE ESCOLAR (12 professors/eres)

Creus que els alumnes aprofiten i consideren interessants aquestes activitats?

PROPOSTES PER AL 2007:

- Millorar la Comunicació prèvia al taller entre els Centres y La Coordinació dels Tallers.
- Condicionar la sala amb plafons relacionats amb el taller, per tal de crear un ambient més propici i com reforç visual.
- Mantenir el mateix espai .-CC.Frederic Mompou ,així com l'horari i el dia destinat. Possibilitat de Avaluar de nou el Planing de dies i horaris.
- Possibilitar que la sala del Centre Cívic. Estiguin les taules i cadires preparades .
- Continuar amb el mateix equip i col·laboradors com a reforç.
- Valorar la possibilitat de reiniciar els tallers a L'Escola d'Adults, així .com altres grups amb **pràctica de Risc.**
- Facilitar l'accés al P.A.S.S.I.R (Planing) als grups que desitgen fer una Visita , aquest any no s'ha fet per manca de Espai.
- Està en estudi realitzar tallers amb l'espai de l' ABS – P.A.S.S.I.R per Grups Joves com a complement dels Serveis que ja ofereix la **Tarda Jove.**

PROGRAMA DE PREVENCIÓ DE LA SIDA

Dins d'aquest programa l'objectiu prioritari és intervenir en aquells grups naturals que, per les seves característiques socioculturals i per la seva situació determinada, formen grups de risc davant el VIH. La nostra tasca es plasma amb:

- Dones de les Cases d'Acollida
- Centre de Formació Ocupacional de Santa Coloma de Gramenet
- Grup de dones immigrades

PROJECTE DE PREVENCIÓ DE LA SIDA EN DONES ESPECIALMENT EXPOSADES

El programa educatiu dirigit a dones especialment exposades al VIH/Sida té, com a finalitat principal, **crear consciència de risc i dotar d'eines i recursos informatius relacionats amb la salut sexual i reproductiva.**

Definim el grup de dones beneficiàries del projecte formatiu aquelles que, sigui per embarassos no desitjats, relacions sexuals múltiples i transitòries, o dones amb parelles usuàries del sexe comercial, es troben en paràmetres de risc sobre la malaltia.

Actuem en el context d'una casa d'acollida com a estratègia per poder arribar a una població que, trobant-se en un moment de reflexió i necessitat de canvi, es mostren especialment receptives als continguts i a l'autocura. En aquest sentit, el fet de desenvolupar els tallers a la casa d'acollida permet l'assistència del personal que treballa a la casa (educadores, etc.) i així es garanteix la difusió i continuïtat dels continguts en matèria de salut sexual i reproductiva i, per tant, abastar indirectament un major número de dones beneficiàries. És a dir, també es fa una labor de formació d'agents de salut.

Els **objectius específics** del programa són:

- Descobrir els valors i creences que generen el discurs de la negació del risc
- Ajudar a identificar, a partir del propi discurs, les conductes o pràctiques de risc
- Millorar la informació sobre les vies de transmissió i pautes de prevenció del VIH
- Transformar les dones en agents actius de la seva salut.

La metodologia emprada per assolir aquests objectius és eminentment pràctica, gràcies a la dinàmica grupal basada en la tècnica de discussió de grup (discussió de casos concrets) i demostració pràctica dels mètodes contraceptius (a partir de fórmules senzilles i visuals). Per acompanyar l'exposició dels continguts s'utilitza materials didàctics com una maqueta de l'aparell reproductiu femení, mètodes contraceptius masculins i femenins, fulls informatius, vídeos i cartells, etc.

Les responsables d'exposar els continguts i dinamitzar els tallers són sòcies professionals de l'Associació de Planificació Familiar de Catalunya i Balears (APFCB), que es desplacen a cada casa en funció de la zona d'influència. Enguany hem actuat a les Cases d'Acollida per a dones de Lleida, Sta. Coloma de Gramenet, Girona, Tarragona, Esplugues i Granollers. Com s'observa el projecte ha incrementat el seu àmbit d'actuació a la Casa d'Esplugues i esperem en el 2007 poder actuar també a la de Barcelona.

L'equip del programa és format per: 2 psicòloga, 2 metgesses, 2 infermeres i 2 llevadora. La coordinació per part de l'APFCB és responsabilitat de Rosa Pous, ginecòloga.

L'equip del programa és format per: psicòlogues, ginecòlogues, infermeres, llevadores i educadores socials. La coordinació per part de l'APFCB és responsabilitat de Rosa Pous, ginecòloga.

Professionals:

- Rosa Pous i Neus Cuadras = Casa de Girona
- Maria Honrubia i Anna Morero = Casa de Tarragona
- Gemma Cànovas i Belen Varela = Casa de Granollers

- Dolors Vilaplana i Rosa Pons = Casa de Lleida
- Carmen Borreguero i Marga Sentís = Casa de Santa Coloma
- Gemma Cànovas i Belen Varela = Casa d'Esplugues

Aquest any, ha estat el primer que l'APFCB ha pogut fer la intervenció a sis cases ja que normalment s'havia d'alternar i només se'n podien fer quatre. Gràcies a la col·laboració de les professionals i la gestió de l'associació hem pogut ampliar el nostre àmbit d'intervenció aconseguint uns resultats molt més satisfactoris i consolidant de forma notòria el projecte. La capacitat i organització de les Cases d'Acollida marca el número d'assistents al taller. Tot i això els grups solen ser reduïts la qual cosa facilita les dinàmiques participatives i garanteix la participació de totes les dones. Algunes vegades, per tal d'aconseguir més quòrum, s'opta per obrir el taller a dones vinculades a la casa però no residents en el moment de la realització del taller, sempre amb la supervisió de la direcció de la casa. Aquesta mateixa direcció és la que coordina el calendari dels tallers (5 sessions d'entre 1,5 i 2 hores de durada) i la comunicació amb les professionals que dinamitzen els tallers és constant. Volem aprofitar l'ocasió per assenyalar que sense la col·laboració i complicitat del personal de les Cases d'Acollida, i especialment de les directores, la nostra feina no seria possible.

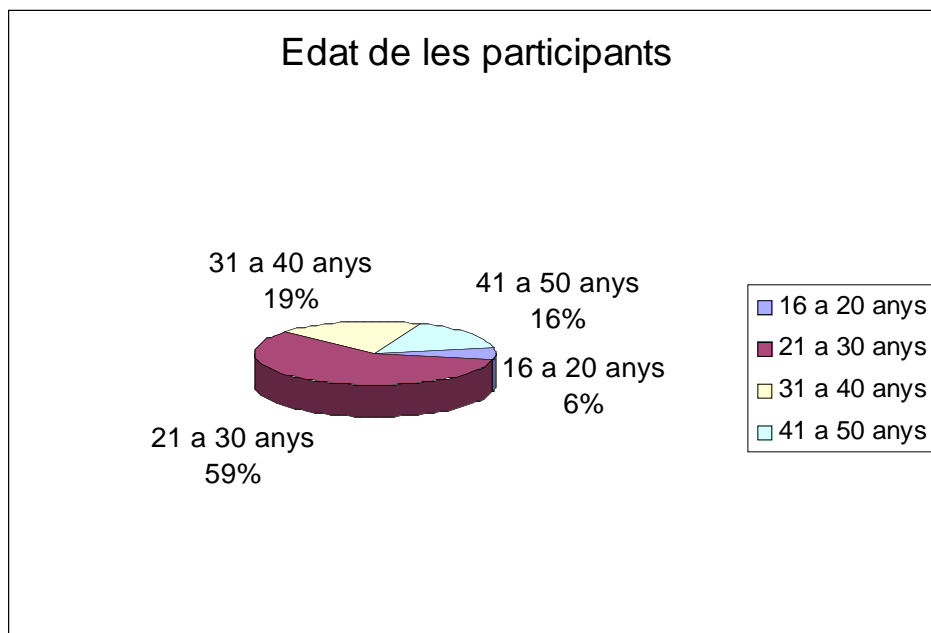
Activitats centralitzades

- Dues reunions de tot l'equip que col·labora en la realització del programa.
Temes tractats:
  1. Transmissió de les diferents experiències
  2. Avaluació dels tallers realitzats en el 2005
  3. Perspectives de futur, valoració de la possibilitat de realitzar un curs per a les professionals que treballen en les Cases d'Acollida, valoració de les possibilitats d'ampliar el treball amb les dones.
  4. Participació en Jornades de treball i Congressos per transmetre l'experiència.
- Participació en les reunions i jornades de treball de la Xarxa de SIDA i Món Local

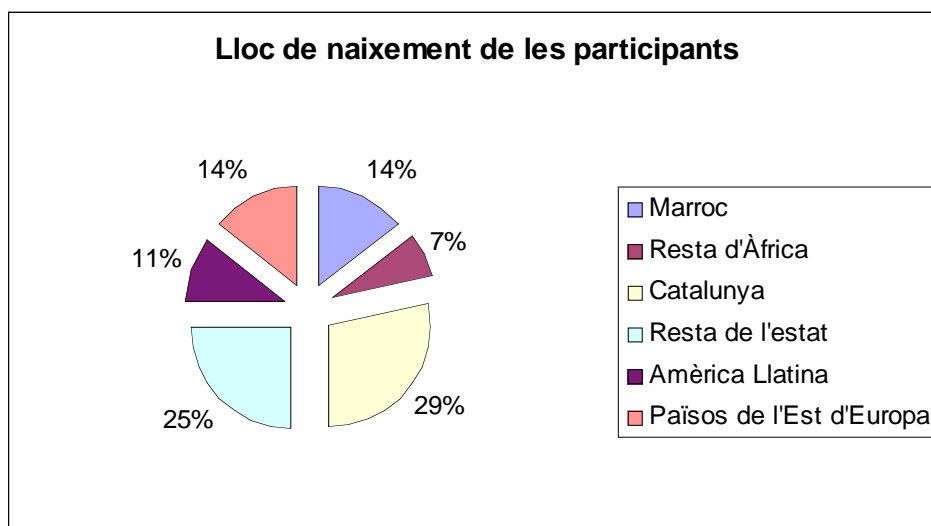
PROGRAMACIÓ DE LA INTERVENCIÓ A LES CASES D'ACOLLIDA

SESSIÓ	Objectius específics	Activitats
Reunió amb els professionals de la casa d'acollida	Traspàs dels casos individuals	<u>Reunió</u>
1ª sessió taller	Presentació del recurs de Planificació Familiar de la població. Justificació del taller.	Discussió en grup sobre el concepte de salut. L'autocura.
2ª sessió taller	Reflexionar sobre el concepte de sexualitat. Dimensió reproductiva i de plaer .	Discussió en grup sobre la doble dimensió de la sexualitat en la prevenció
3ª sessió taller	<u>Donar conèixer aspectes de la prevenció en relació a la dimensió reproductiva.</u>	*Repàs d'anatomia i fisiologia de l'aparell reproductiu de la dona (cicle menstrual) *Taller dels diferents mètodes contraceptius
4ª sessió taller	Treballar aspectes de la prevenció lligat a les malalties de transmissió sexual. Donar conèixer els conceptes de MTS i Sida I	*Taller de col·locació del preservatiu masculí i femení, així com l'habilitat per la negociació del seu ús. Explicació de les vies de contagi, reinfecció, tractaments, cronicitat i mortalitat de la Sida
5ª sessió	Donar conèixer els conceptes de MTS i Sida II. Conclusions	Dinàmica grupal: Joc imatges de persones.
Avaluació amb el personal de la casa d'acollida		Recollida de indicadors.

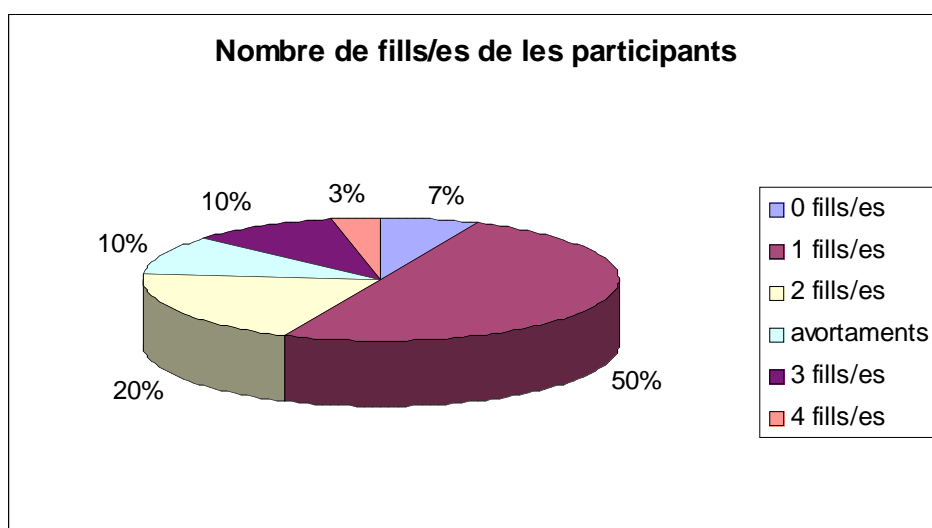
PERFIL DE LES DONES QUE HAN PARTICIPAT ALS TALLERS

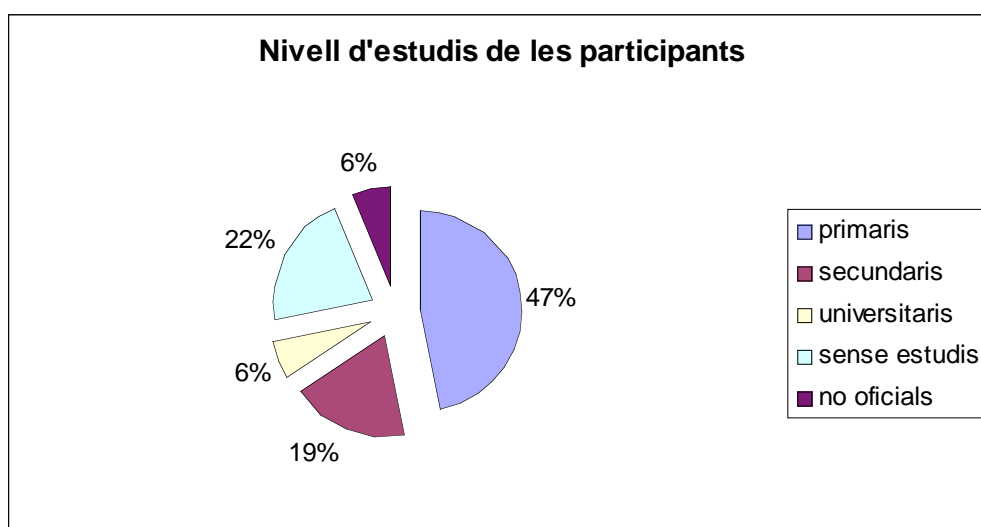
Observem com el 59% de les participants tenen de 21 a 30 anys, el 19% de 31 a 40 anys, el 6% de 16 a 20 anys i el 16% més de 40 anys. Comparant les dades amb les d'anys anteriors veiem com cada cop la majoria de dones que estan a les Cases d'Acollida són més joves la qual cosa també podem relacionar amb l'increment de dones novingudes d'edats joves

Tot i que el 29% de les dones són de Catalunya veiem com augmenta de forma considerable el percentatge de participants procedents d'altres països. També hi ha un percentatge important (25%) de dones de la resta de l'Estat Espanyol. En aquest cas, podem veure com es diversifiquen per diverses zones d'origen al contrari d'altres anys que les dones magrebines eren una majoria.

També ha canviat el nombre de fills/es que tenen les dones participants. En anys anteriors tenien molts més fills/es mentre que actualment ens trobem amb un 50% que tenen un fill/a i un 20% que en tenen 2. És important veure aquesta reducció del nombre de fills/es relacionada amb l'edat jove de les participants i també amb un increment de les consciències de risc.

Aquest any, i comparant-lo amb el 2005, el nivell d'estudis de les participants ha tornat a baixar. L'any passat la majoria tenien estudis secundaris i un grup important eren universitàries. En aquest cas el 47% tenen estudis primaris i hi torna a destacar un grup de dones sense estudis (22%). Podem observar doncs, com estem parlant d'un sector de població no definit i difícil de contextualitzar donades les fluctuacions constants de les seves característiques.

CASA D' ACOLLIDA DE GIRONA

El treball realitzat amb les dones de la casa d'Accollida de Girona s'ha dut a terme en un centre polivalent on fan altres activitats. En cada sessió ha estat present l'Educadora social i això ha estat important per la integració a la reunió d'una dona magrebí amb poc coneixement de castellà. Aquest punt es va solucionar a partir de la 3ª sessió en què es va incorporar una nova dona magrebí, que feia de traductora de la seva companya, però que va afegir a las reunions un nen d'un any. No deixar-lo venir hagués fet que faltessin les dues dones.

Es varen poder abordar tots els temes, però el baix nivell formatiu de les dones ha estat un element que ha dificultat un seguiment dels temes i constantment s'ha hagut d'anar retrocedint i revisant qüestions ja parlades.

Revisant les enquestes observem que es va millorar el concepte del CI com un mètode segur, així com en un 50 % del coneixement de les fonts d'infecció de la Sida. Un 50% no es visitaven per un ginecòleg des de feia més de 10 anys. Es varen tramitar visites per aquestes dones en el PASSIR de la ciutat. Es va millorar la percepció de la necessitat d'ús del preservatiu en tota relació amb una nova relació, en un 30 %. En un 60 % de les dones, es veia amb molta dificultat per negociar el ús del preservatiu amb la parella.

Donat que no disposem de cap informació relativa a les dones, trobar-nos amb l'educadora social abans de cada sessió ha estat un gran encert. Ens ha permès fer un intercanvi de percepció de com es viu a la casa d'acollida tot allò relacionat amb els tallers. Constatem que realitzar una activitat fora de la casa, els permet ajuntar dones que ja viuen al pis pont. Ens adonem que la circumstància de cada una de les dones és molt diferent, és per això que les professionals necessitem tenir una bona dosi d'elasticitat. La clau consisteix especialment en crear confiança i espontaneïtat. També ha fet falta ajudar-les a combatre les seves pors en el moment de parlar de sexualitat.

A la 5ª sessió les dones varen manifestar la necessitat de dedicar més temps en descobrir en què consisteix l'autoestima. Pensem tenir-ho en compte i en els propers tallers dedicarem un temps específicament. Resulta que l'única activitat on les dones estan juntes és en aquests tallers, de manera que aquest espai fomenta que les dones expressin les seves preocupacions de tot tipus, les seves emocions, sentiments, necessitats i queixes. Tot això és de gran utilitat a l'educadora social ja que és precisament al taller on ella, com una més, observa i recull informació per poder ajudar millor a les dones.

CASA D' ACOLLIDA DE TARRAGONA

El treball educatiu portat a terme amb les dones de la casa d'Accollida de Tarragona s'ha desenvolupat en la mateixa casa a on viuen les dones. La programació de 5 sessions finalment es va convertir en 4 sessions donat que les dones no van poder assistir degut a problemes laborals i familiars, entre d'altres.

La metodologia emprada ha estat la dinàmica grupal, i s'han utilitzant tècniques de discussió en grup, discussió de casos concrets i demostració pràctica dels diferents mètodes contraceptius i material informatiu. El grup ha estat compost per 4 dones, però han estat cinc el total de dones que han participat ja que una va deixar la casa després de la primera sessió i una altra dona va ocupar el seu lloc. Material utilitzat: penis, maqueta de l'aparell reproductiu femení, mètodes contraceptius, fulls informatius, casos hipotètics. Freqüència: una sessió setmanal.

Tot i comptar amb una sessió menys, s'ha pogut treballar els continguts planificats donat que es va començar una mica abans les sessions per tal de recuperar la sessió perduda. Ha estat difícil determinar l'horari ideal per realitzar les sessions degut a la poca flexibilitat horària de les dones participants i els estrictes horaris de recollida de la canalla a les escoles. Les educadores de la casa d'acollida van preferir no assistir a les sessions per tal de que les dones poguessin participar lliurement.

L'equip que gestiona la casa d'acollida, no ha demostrat gaire interès pel que fa al taller. No han intervingut ni demanat cap mena d'informació en cap de les fases del taller: plantejament, desenvolupament i resultats assolits. No han actuat de pont entre les dones i l'equip de l'APFCB.

Pel que fa a les dones participants, cal destacar que ha estat un grup molt receptiu i participatiu, en tot moment han tingut interès pels continguts tractats i han participat obertament plantejant dubtes. Tot i això, d'una setmana per l'altra, no recordaven que hi havia el taller, creiem que la direcció de la casa d'acollida hauria d'haver actuat com a pont entre les participants i les professionals, recordant a les dones el taller.

Pel que fa a l'equip de l'APFCB, estan satisfetes amb els resultats obtinguts tot i que troben que el número de dones participants ha estat massa reduït, en algunes ocasions aquest reduït número ha dificultat la dinàmica grupal i el desenvolupament d'algunes activitats.

CASA D' ACOLLIDA DE LLEIDA

Després de moltes dificultats, finalment els mesos de gener i febrer del 2007 hem pogut realitzar un nou grup educatiu de dones especialment exposades a l'HIV a la casa d'acollida de Lleida.

El grup és de 5 dones i es fa amb una freqüència d'una sessió setmanal d'1 h i 45 minuts. Es dediquen 15' en cada sessió com a repàs de la sessió anterior. S' han realitzat 5 sessions amb les dones i dues reunions amb la directora de la casa , la 2ª també amb l'educadora. L' educadora ha estat present en totes les sessions.

El lloc on s'ha realitzat el curs ha estat en el CAP II Prat de la Riba on esta ubicat el PASSIR, on també s'han realitzat les revisions ginecològiques. La directora aconsella es realitzi fora de la casa per evitar interferències que trenquin el ritme del grup.

Es va fer una reunió amb la directora de la casa de acollida per a valorar el moment més adient per a començar el curs. Quedem que vindrà la mateixa educadora del grup anterior, doncs ja coneix la dinàmica del curs. Després una altra reunió amb la directora per traspàs dels casos individuals, entrega de les fitxes personals i de l'enquesta inicial.

A la 1ª sessió taller hi ha una assistència 4 dones: 3 espanyoles i 1 ucraïnesa. Discussió de grup sobre el concepte de salut i autocura. De la reflexió surten respostes força interessants com: acceptar ajuda, riure, aprendre a viure amb les pròpies limitacions. Una d'elles ho resumeix "com prendre la responsabilitat de la pròpia salut.

La 2ª sessió taller: assistència 4 dones: 2 espanyoles, 1 ucraïnesa i 1 gambiana. Repàs d'anatomia i fisiologia de l'aparell reproductor femení i masculí. Taller mètodes anticonceptius: C.I., A. H. O. , anell vaginal, pegats, injectables, implants, DIU.

La 3ª sessió taller: assistència 5 dones: 3 espanyoles, 1 ucraïnesa, 1 gambiana. Continuem amb els mètodes anticonceptius: preservatiu femení i masculí. Taller "gegants encantats". Anticoncepció d'emergència.

Discussió de grup de la doble dimensió de la sexualitat en la prevenció. Parlem de sexualitat: expliquen mites propis de les seves cultures, la importància del diàleg i la comunicació, l'acceptació, l'autoestima, i especialment la negociació.

CASA D'ACOLLIDA DE SANTA COLOMA

Aquest any , a la casa de Santa Coloma hem trobat a faltar la figura de l'educador de la casa dins de la dinàmica del grup. Les circumstàncies de la casa feien que aquest agent de salut no estigués present i per tant s'ha notat la manca de seguiment de les dones sobretot relacionat amb la recollida de les enquestes inicial i final. A més, la monitora de la casa d'acollida no es pot incorporar fins la 3ª sessió i el grup a través de la broma li expressen que és millor que no estigui present.

Un cop més, la dinàmica grupal permet que l'espai de reflexió pugui ser més ampli en cada una de les sessions, a mida que avança el treball, el reconeixement de les dificultats per l'autocura apareix més conscient.

Alguna dona tenia dificultats per incorporar les explicacions envers a l'anatomia de l'aparell genital i reproductiu femení i això pot ser interpretat com un indicador de dificultat psíquica de la dona.

En relació al tema dels mètodes contraceptius, per una banda hi ha un coneixement intel·lectual però no hi ha una consciència real de necessitat i/o risc.

Les dones expliquen que segons el seu estat d'ànim –depressió, estat eufòric, etc.- han negat situacions que els hi ha comportat riscos per la seva salut. A mode d'exemple, no hi ha un ús del preservatiu en tot moment.

Els temes que han sortit han estat: la maternitat, l'embaràs, el cicle menstrual o la sexualitat en general, el desig i de la necessitat de plaer.

És un grup on alguns membres tenien dificultat per controlar la seva agressivitat, sobre tot a nivell verbal (segona sessió) un cop expressen els seus sentiments, patiments, desconfiances (tercera i quarta sessió), el nivell d'agressivitat baixa i facilita parlar de els seus dols i pèrdues (mastectomia, separació de la família per migració, mare malalta). Així a la última sessió queda reflectit d'aquesta manera: "...necesitamos de estos momentos para poder hablar de nuestras cosas..."

CASA D'ACOLLIDA D'ESPLUGUES

S'ha pogut realitzar un nou grup educatiu de dones especialment exposades a l'HIV a la casa d'acollida d'Esplugues, iniciant el taller al desembre del 2006. La metodologia emprada ha estat la dinàmica grupal. Utilitzant tècniques de discussió en grup i demostració pràctica dels diferents mètodes contraceptius. El grup ha estat de 4 dones amb una freqüència d'una sessió setmanal i material utilitzat com la maqueta de l'aparell reproductiu femení, mètodes contraceptius i fulls informatius.

En relació a l'organització i desenvolupament del taller, destaquem que en aquest taller, l'absència d'una professional de la casa a les sessions, ha estat una opció aconsellada per l'equip de la Casa per unes circumstàncies específiques que és donaven quan s'ha iniciat el taller i en que s'ha cregut més adient evitar possibles interferències.

Totes les dones a excepció d'una d'elles que per motius personals va considerar la no assistència al taller, han mantingut un bo nivell d'atenció i participació, implicant-se dins la dinàmica de treball. També s'ha concretat una sessió d'avaluació amb l'equip de la Casa que és portarà a terme un cop elaborada la nostre memòria de cara a l'any vinent. S'ha pogut treballar els continguts planificats en cada una de les sessions. A la última sessió es va dedicar un temps de reflexió que va ser utilitzat com avaluació. A les reunions prèvies al taller, l'equip de la casa va aconsellar la no presència de cap membre de l'equip de professionals per a no intervenir en el desenvolupament del taller.

Es considera conjuntament que encara que evidentment hi ha temes que precisen més temps per ser abordats, hem estructurat aquestes cinc sessions de forma que s'ha pogut seguir un fil conductor complint els objectius de treball d'uns objectius que seran també posats en comú, trobant línia de continuïtat amb altres espais o tallers que es porten a terme en la Casa, com per exemple, el taller d'educació sexual als fills/es en què participen dones-mares de la casa.

CASA D'ACOLLIDA DE GRANOLLERS

Durant els mesos de febrer i març 2006 hem pogut realitzar un nou grup educatiu de dones especialment exposades a l'HIV a la casa d'acollida del Granollers. La metodologia emprada ha estat la dinàmica grupal. Utilitzant tècniques de discussió en grup, discussió de casos concrets i demostració pràctica dels diferents mètodes contraceptius.

Grup: 6 dones

Material utilitzat: maqueta de l'aparell reproductiu femení, mètodes contraceptius, , fulls informatius, imatges, casos hipotètics, dinàmiques de grup i reflexió.

Freqüència : una sessió setmanal (5 sessions)

Duració: 1 h. i 30' (l'última sessió de 2 hores)

El grup de la casa d'acollida de Granollers ha comptat amb la participació de 6 dones (1 dona espanyola, 2 dones marroquines, 2 dones llatinoamericanes i una dona romanesa). A totes les sessions ha estat present una educadora del centre que ha recolzat la tasca de les talleristes i a dues dones amb dificultats idiomàtiques. El 50% de les participants tenen fills/filles. La mitja d'edat de les participants es situa en els 29 anys, amb 22 anys la participant més jove i amb 39 anys la participant més gran del grup. Totes les sessions s'han realitzat a la pròpia casa d'acollida. S'ha pogut treballar els continguts planificats en cada una de les sessions. A la última sessió es va dedicar un temps de reflexió que va ser utilitzat com avaluació . La presència del l'educadora de la casa d'acollida ha estat possible en totes les sessions.

S'ha valorat amb màxima puntuació la possibilitat de participar al taller, els espais per expressar-se i fer preguntes i la possibilitat de repetir el taller. Els apartats menys valorats han estat la duració del taller i parlar dels temes que interessen a les participants.

Una qüestió que va sorgir a la avaluació grupal realitzada a la última sessió va ser el fet que les dones valoraven molt positivament el taller i que voldrien que aquest tingués una major durada tant pels continguts treballats com el manteniment d'un espai en el que totes elles poden participar, explicar les seves experiències i compartir-ho amb altres dones.

En general, el clima ha estat molt positiu durant les cinc sessions, contant amb la presència de la educadora social de la Casa que ja havia col.laborat amb L'ACPFCB en altres tallers i per tant ha facilitat una bona transferència i ha portat a terme amb gran professionalitat per la seva part la funció de pont per les dones entre la Casa i el desenvolupament del taller, prenen nota en totes les sessions dels temes més importants per treballar-los paral.lalament així com tenin en conta la informació que ens calia a les professionals que l'hem conduït.

AVALUACIÓ DEL PROJECTE

Un cop feta l'avaluació juntament amb l'equip de professionals de les Cases d'Acollida i després l'avaluació pròpia de l'equip de l'APFCB, continuem pensant que aquest és un projecte imprescindible per a la millora de la qualitat de la salut sexual i reproductiva d'aquestes dones i, també, que els resultats després de sis anys de portar a terme el projecte són realment positius per incrementar la consciència de risc i el coneixement de la prevenció de la SIDA.

Tot i això, és evident que cal anar evolucionant i adaptant el projecte a l'estructura i funcionament de cada casa donat que ens trobem amb força problemes per tal de formalitzar un grup de dones mitjanament estables per la idiosincràsia de les Cases d'Acollida.

Hem pogut observar com el projecte es consolida amb aquests tallers com una eina bàsica de recuperació de les dones residents en les cases. Aquestes, configuren un espai on, en molts casos per primera vegada, poden reflexionar des de i sobre elles mateixes i prendre consciència de la necessitat d'adoptar un paper actiu de cara a la seva autocura. Tot això, emmarcat per un moment personal molt adient de reestructuració donada la seva situació i el tipus de servei on es troben.

Valorem emfàticament com les cases on ja fa anys que intervenim sol·liciten de nou els tallers i, a més, hem pogut incrementar el nombre de cases on actuar. Un cop més la utilitat del taller a més de l'objectiu específic ha permès desengoixar la situació de les dones en tots els temes sanitaris i de la salut en general.

A més a més, es continua valorant molt positivament la utilització del material pedagògic: "bosc dels encantats" i "acordeón" del aparell sexual-reproductiu femení, l'oportunitat de poder utilitzar-ho fora del marc "formal" de les sessions, les "recuperacions" i/o repàs a les nits de sessions del Taller quan la professional referent feia torn de nit i aprofitant els materials tant del punt anterior com de tots els anticonceptius i la bona disposició de les ponents per atendre i/o promoure les "cites" al Servei d'Atenció a la Dona (tant ginecològiques com a psicològiques).

Amb tot, creiem que seria important ampliar el projecte i fer-lo extensiu a totes les dones que passin per les Cases d'Acollida. És a dir, donat que aquestes cases tenen una idiosincràsia molt particular perquè hi ha un gran moviment d'entrada i sortida de dones, no es manté una estabilitat de temps i activitats i constantment estan sotmeses a canvis. És per això i pel disseny del nostre projecte fins a aquest moment que només un grup reduït de dones de cada casa pot gaudir d'aquesta formació bàsica. En aquest sentit, ens agradaria proposar l'ampliació del projecte i desenvolupar els tallers no només per a les dones directament sinó també per a les professionals de les Cases. En general, a les Cases d'Acollida hi solen treballar educadores, psicòlogues, treballadores socials, etc. i aquestes es troben amb els recursos cada cop més limitats per poder oferir a les dones. Per això creiem que és imprescindible fer una formació especialitzada en salut sexual i reproductiva i prevenció de riscos de malalties de transmissió sexual adreçada directament a les professionals de la casa que treballen amb les dones durant tot l'any. És a dir, crear i formar agents de salut que puguin actuar com a tals i de forma transversal en tota la seva feina.

La nostra experiència amb les professionals de les Cases d'Acollida ha estat sempre força positiva i, en la majoria de casos, són elles mateixes les que demanden aquest servei específic. Creiem que aquesta tasca és bàsica si volem arribar a totes les dones que passen per la casa durant tot l'any. Aquestes professionals formades com a agents de salut podran utilitzar els seus coneixements amb totes les dones que passin per la casa. D'aquesta manera l'actuació no es veurà limitada a la nostra actuació directa amb un grup de dones determinat i limitat.

Per tant, plantegem incrementar el nostre àmbit d'acció incorporant noves Cases d'Acollida que puguin gaudir del projecte arreu de Catalunya, que la formació s'ampliï i es faci de forma directa amb les dones de la casa i, per altra banda, es faci una formació especialitzada amb les professionals de la casa per convertir-les en agents de salut.

PROJECTE DE PREVENCIÓ DEL VIH AL CENTRE DE FORMACIÓ OCUPACIONAL DE SANTA COLOMA DE GRAMENET

A partir de l'experiència del Programa DONA i SIDA en Cases d'Acollida de dones maltractades, iniciat a l'any 2000, vam veure la necessitat d'ampliar el projecte a altres col·lectius que podien respondre al perfil de persones motivades pel canvi, amb una actitud activa davant la seva salut i constituït com a grup natural.

Així des del municipi de Santa Coloma de Gramenet durant el curs 2004/2005 es van realitzar unes intervencions educatives envers la prevenció del VIH en dones i homes amb una vulnerabilitat social especial, i que en aquell moment formaven un grup natural al centre de formació La Ginesta on s'imparteixen cursos de formació ocupacional, tallers ocupacionals i els del Programa de garantia social.

El programa educatiu dirigit a dones i homes especialment exposats/des (DHEE) a l'HIV té com a finalitat última la de crear **consciència de risc** relacionat amb la seva salut sexual i reproductiva.

El treball en grup facilitarà la reflexió i el debat envers a l'autocura, farà veure els diferents posicionaments davant la salut sense oblidar la perspectiva de gènere, i això afavorirà la comprensió de la relació existent entre la prevenció i l'estat de salut en general.

Així, un cop que pensem en la prevenció del VIH en dones i homes amb una major vulnerabilitat social (per qüestions econòmiques, per manca de formació, o problemàtica social en general) i que a la vegada es troben en un moment de canvi (i per tant oberts a demanar), es quan decidim que la nostra població diana ha d'acollir també als homes i ens fixem en altres grups naturals com poden ser les persones, homes i dones, que participen en aquest tipus de Formació Ocupacional, tallers ocupacionals i programes de garantia social.

L'objectiu general és el de crear consciència de risc en les dones i homes especialment exposats a l'HIV i/o ITS per negació del risc.

Els **objectius específics**:

- descobrir els valors i creences que generen el discurs de la negació del risc
- ajudar a identificar en el seu discurs les conductes o pràctiques de risc
- millorar la informació sobre les vies de transmissió i pautes de prevenció de l'HIV
- transformar-les en agents actius de la seva salut

L'equip de l'APFCB destinat a dur a terme aquest projecte és format per professionals sociosanitàries: Carmen Borreguero, Anna Morero, Belen Varela, Lola Martínez i Isabel Gonzalez. Algunes d'elles treballen directament en el PASSIR de Santa Coloma per la qual cosa han facilitat el seu coneixement i la seva derivació en els casos necessaris.

POBLACIÓ BENEFICIÀRIA

Dones i homes que estan fent formació al Centre de Formació Ocupacional.

La població del centre de formació ocupacional es troba detallada a la taula 1:

Taula 1

GRUP	EDAT	Nombre ALUMNES	DONES	HOMES
Formació ocupacional (telefonista-recepcionista)	Majors menors 25a.	i de 15	15	0
Formació ocupacional (aux. Infermeria hospitalització)	Majors menors 25a.	i de 15	14	1
Formació ocupacional (aux. Infermeria geriatria)	Majors menors 25a.	i de 15	14	1
Programa Garantia Social (aux. Comerç)	Menors 25a.	de 15	15	0
Programa Garantía Social (aux. Fontaneria)	Menors 25a.	de 15	0	15

Programa de garantia social (aux. Soldadura)	Menors de 25a.	15	0	15
TOTAL		90	58	32

METODOLOGIA

La metodologia és la dinàmica grupal. Utilitzant tècniques de discussió en grup, discussió de casos concrets i demostració pràctica dels diferents mètodes contraceptius.

Material utilitzat: maqueta dels "gegants encantats", maqueta de l'aparell reproductiu femení, mètodes contraceptius, fulls informatius, casos hipotètics, jocs de rol.

Grup: grup natural classe

Nombre de sessions totals: 12

Duració : 2 hores per sessió.

PROGRAMACIÓ

SESSIÓ	Objectius específics	Activitats
Reunió amb els professionals del centre	Traspàs del grup	Reunió
1ª sessió taller	1.1 Presentar el recurs de Planificació Familiar de la població. Justificació del taller. 1.2 Reflexionar sobre el concepte de sexualitat. Dimensió reproductiva i de plaer, des de la perspectiva de gènere.	*Presentació del recurs mitjançant l'explicació i els materials divulgatius del servei de planificació familiar o PASSIR. *Discussió en grup sobre el concepte de salut. L'autocura. *Discussió en grup sobre la doble dimensió de la sexualitat en la prevenció *Taller dels diferents mètodes contraceptius
2ª sessió taller	2.1 Donar conèixer aspectes de la prevenció en relació a la dimensió reproductiva i la transmissió de malalties de transmissió sexual. 2.2 Donar conèixer els conceptes de MTS i Sida 2.3 Treballar aspectes de la prevenció lligada a les malalties de transmissió sexual, des de la perspectiva de gènere.	*Taller de mètodes contraceptius . Col·locació del preservatiu masculí i femení, així com l'habilitat per la negociació del seu ús. *Explicació de les vies de contagi, reinfecció, tractaments, cronicitat i mortalitat de la Sida *Dinàmica grupal: Joc imatges de persones/ casos hipotètics per treballar la variable gènere.

AVALUACIÓ DEL PROJECTE

El centre de formació ocupacional ens ha fet arribar junt amb els qüestionaris d'avaluació una petició dels alumnes on proposen una ampliació del total d'hores de la intervenció.

Al treball portat a terme al llarg de les dos sessions, sempre s'ha valorat la perspectiva de gènere. Aquest aspecte ha estat molt positiu i agraït per les dones especialment. Això els hi permetria pensar en la sexualitat i el seu dret al plaer des d'una perspectiva de salut.

Donada la demanda específica del Centre i les característiques del curs escolar, els tallers s'han realitzat a finals del 2006 i principis del 2007, la qual cosa no ha facilitat valorar el resultat de l'indicador, *assistència a la consulta de planificació familiar, per part de les dones*.

Un dels punts a destacar és la necessitat de tenen de parlar, debatre temes envers a la seva autocura. En general l'actitud d'interès va ser molt positiva, encara que en el grup de les dones va ser molt més significatiu. Es constata que un nombre important encara mantenen relacions de risc i la "marxa enrere" és el mètode més utilitzat.

En relació a la negociació de l'ús del preservatiu es manifesta la necessitat de seguir treballant aquest tema des d'una perspectiva de gènere. Els temes d'interès ha estat l'ejaculació precoç, la masturbació i l'embaràs.

En algun grup de nois, s'ha pogut observar una diferència entre el grau de coneixement entre els joves autòctons i els joves nousvinguts (en aquest cas llatinoamericans), aquests últims havien començat les seves relacions sexuals molt joves mentre que alguns autòctons no havien començat encara. El tipus de mites sobre la sexualitat són també diferents.

El clima ha estat adequat i això ha permès als joves poden preguntar obertament. S'ha detectat un gran desconeixement en quant a l'anatomia i els mètodes contraceptius, així com sobre la resposta sexual femenina. Un cop més no hi ha percepció de risc davant les MTS i Sida.

Per tots aquests motius, i perquè la valoració de la direcció del Centre i dels/les participants dels tallers ha estat molt positiva inclús han sol·licitat ampliar les intervencions, creiem que el projecte ha tingut un bon inici i que cal donar-li la continuïtat necessària.

Aquest projecte neix com un nexa al que l'APFCB té per a prevenció de la SIDA en dones especialment exposades, el lligam és identificar els grups naturals de persones que tenen un risc més gran i menys consciència davant de la SIDA. Així doncs, l'experiència inicial ha estat molt eficient en tots els sentits i pensem que ha de continuar.

A més, cal dir que el projecte es desenvolupava com una prova de funcionament d'aquestes dinàmiques en altres sectors de població i pensem que donat els seus bons resultats cal, a més d'incrementar i donar continuïtat a la intervenció al Centre de Formació Ocupacional de Santa Coloma, fer extensiu el model a altres centres de les mateixes característiques arreu del territori català per tal d'introduir la prevenció de la SIDA i la salut sexual i reproductiva com a part del seu programa educatiu.

PROJECTE DE PREVENCIÓ DE TRANSMISSIÓ DE LA SIDA

Tallers organitzat a la comarca del Maresme: Mataró.

✓ TALLER AMB DONES MAGREBINES

Professionals:-Francisca Fernández Gallego
-Badia Bovia (mediadora cultural)

El programa està pensat per a dones de la nostra comunitat., detectades com un grup de major vulnerabilitat a la transmissió del VIH, per les seves característiques socials i culturals. La finalitat és crear consciència de risc en relació a la seva salut sexual i reproductiva. El grup seleccionat és un col·lectiu de

dones magrebines, algunes amb clares dificultats idiomàtiques, bé per viure en un entorn amb poca relació exterior o perquè han arribat recentment al país.

Objectius:

- Seleccionar un grup de dones de major risc, amb la col·laboració de la medidora cultural que treballa des de fa temps amb aquesta comunitat.
- Identificar el nivell de coneixement del mecanisme de transmissió del HIV.
- Treballar les habilitats en l'ús dels mètodes anticonceptius.
- Potenciar l'actitud del "no" en unes relacions sexuals, si són imposades o forçades.

Metodologia:

Es va utilitzar la dinàmica grupal amb la participació de la medidora cultural.

- Comentaris i discussió en grup.
- Demostració i pràctica de l'ús de mètodes anticonceptius.
- Grup de 10 dones magrebines de 18 a 35 anys.

Material: transparències, pel·lícules, mostrari de mètodes anticonceptius.

Lloc: Centre d'Assistència Primària, en l'espai del Programa d'Atenció en Salut Sexual i Reproductiva (ASSIR) de Mataró.

Sessions: - 2 prèvies amb la medidora cultural.
2 tallers amb el grup de 3 hores cadascun.

Programació:

1. Dos sessions preparatòries (maig 2006)
2. Taller (Juny 2006)
3. Avaluació posterior i memòria.

1-Sessions prèvies:

- Valoració de la necessitat d'un taller d'aquestes característiques, vista l'experiència de l'any passat i els resultats obtinguts.
- Estructuració de la captació del grup per part de la medidora, que és l'enllaç amb la població magrebina i qui fa contacte amb els serveis assistencials actuant també com a educadora en salut.
- Organitzar el desenvolupament del taller segons les característiques del grup, a fi d'optimitzar el treball a realitzar. Orientació de l'activitat. Adequació del material.

2-Taller:

- Presentació dels professionals i del servei: característiques pròpies del mateix, gratuïtat, horaris, confidencialitat. Accessibilitat al recurs sanitari, oferta de serveis, motius de consulta.
- Justificació del taller: que pretenem, introducció del concepte de salut, relacionar la salut sexual i reproductiva.
- Repàs de coneixements d'anatomia i fisiologia, que permeti reconèixer els riscos en les relacions sexuals sense protecció.
- Ampliar els coneixements dels mètodes anticonceptius que millorin la prevenció en la salut sexual i reproductiva.
- Vulnerabilitat de les dones a la infecció del VIH.
- Negociació en les relacions sexuals amb les seves parelles.
- ETS/VIH: característiques bàsiques. Concepte de transmissió vertical, com evitar-les, com evadir-se...
- Ensenyament de la utilització del preservatiu masculí i femení.

- Es van entregar varis mètodes de barrera al finalitzar els tallers. També fotocòpies de les làmines utilitzades, amb representació del cos de l'home i de la dona amb els òrgans sexuals verbalitzats en llengua àrab.

3- Avaluació posterior:

Com a conseqüència de la dificultat idiomàtica es va decidir realitzar el taller en dos sessions amb una duració de 3 hores, com l'any anterior, era una de les justificacions per a realitzar-lo, donat que és un grup marginat i de difícil accés a aquest tipus de conceptes i coneixements. La major part de les dones no entenen el castellà. Per part de les dones la seva major preocupació era la virginitat i el valor que li donen en la seva cultura. Desconeixement del preservatiu femení, també en quant a la línia de contagi del VIH. S'ha de destacar el recolzament i la col·laboració de la mediadora, sense ella el taller no es podria realitzar. Un any més hem de valorar el taller com a positiu per les característiques de les assistents, el seu interès, participació i el clima creat. Novament no es pot realitzar l'enquesta estructurada ja que no saben llegir ni escriure.

✓ TALLER AMB DONES GAMBIANES I SENEGALESES

Professionals: Isabel González Castillos
Adama Bojang (mediadora Cultural)

El programa està pensat per a dones de la nostra comunitat., detectades com un grup de major vulnerabilitat a la transmissió del VIH, per les seves característiques socials i culturals. La finalitat és crear consciència de risc en relació a la seva salut sexual i reproductiva. El grup seleccionat és un col·lectiu de dones gambianes i senegaleses, la majoria amb dificultats idiomàtiques, que han vingut a aquest país per reagrupació familiar. S'ha de tenir en compte que la majoria d'elles són comulles i l'existència en el seu país de les mutilacions genitals femenines.

Objectius:

- Seleccionar un grup de dones de major risc, aquí comptem amb la col·laboració de la mediadora cultural, que també és la líder de les dones gambianes i senegaleses al Maresme.
- Identificar el nivell de coneixement en la transmissió del HIV.
- Treballar el coneixement de l'ús dels mètodes anticonceptius.

Metodologia:

La metodologia consisteix en una dinàmica grupal amb la participació de la mediadora cultural.

- Comentaris i discussió en grup
- Demostració pràctica de l'ús de mètodes anticonceptius.
- Grup de 10 dones gambianes i senegaleses, d'entre 18 y 25 anys.(En aquest col·lectiu és molt difícil saber l'edat biològica)

Material: mostrari de mètodes anticonceptius, pel·lícula, transparències.

Lloc: Centre d'Assistència Primària, en l'espai del Programa d'Atenció en Salut Sexual i Reproductiva (ASSIR) de Mataró.

Sessions: 3 sessions prèvies amb la mediadora cultural.
2 tallers amb el grup de 3 hores cadascun.

1-Sessions prèvies:

- Valoració de la necessitat d'un taller d'aquestes característiques per al col·lectiu senegambianà.
- Estructuració de la captació del grup per part de la mediadora, que és l'enllaç amb la aquesta població.

- Organitzar el desenvolupament del taller segons les característiques del grup, a fi d'optimitzar el treball a realitzar. Orientació de l'activitat. Adequació del material.

2-Taller:

- Presentació dels professionals i del servei: característiques pròpies del mateix, gratuïtat, horaris, confidencialitat. Accessibilitat al recurs sanitari, oferta de serveis, motius de consulta.
- Justificació del taller: que pretenem, introducció del concepte de salut, relacionar la salut sexual i reproductiva.
- Coneixements d'anatomia i fisiologia, que permeti reconèixer els riscos en les relacions sexuals sense protecció.
- Coneixements dels mètodes anticonceptius que millorin la prevenció en la salut sexual i reproductiva.
- Vulnerabilitat de les dones a la infecció del VIH.
- ETS/VIH: característiques bàsiques. Concepte de transmissió vertical, com evitar-les. En aquest apartat es parla de les mutilacions genitals femenines com una forma més de transmissió.
- Ensenyament de la utilització del preservatiu masculí i femení. S'entregaren preservatius masculins i femenins.

3-Avaluació:

Aquests tallers van tenir una dificultat major per la barrera idiomàtica, aquestes dones tenen diferents dialectes, depenent de la zona de Senegal o Gàmbia de la que procedeixen (saraholé, wolof, mandinga, etc.) però també, era la justificació per a realitzar-lo, donat que és un grup de difícil accés a aquest tipus de coneixements. Només una de les dones entenia un mica el castellà. Així com les dones magrebines tenien el tabú de la virginitat, les senegambianes estan preocupades pel tema de les mutilacions femenines, totes les participants se l'havien realitzat en el seu país a una edat molt jove i ara no tenen clar voler-ho fer a les seves filles, tot i que tenen molta pressió familiar. La col·laboració de la mediadora va ser de vital importància, primer perquè les dones confien en ella i després per poder facilitar-nos la feina fent les traduccions durant les hores del taller. Com en el taller de dones magrebines no es pot realitzar l'enquesta per la dificultat de l'idioma.

PROGRAMA D' INTERCANVI CULTURAL, PREVENCIÓ I PROMOCIÓ DE LA SALUT AFECTIVO-SEXUAL I REPRODUCTIVA EN PERSONES IMMIGRADES

CURS PER A PROFESSIONALS: JOVES, FILLS I FILLES DE PERSONES IMMIGRADES

Edifici Serradell: 20,22, 27 i 29 de juny 2006 (20 hores)

Durant l'any 2006 s'ha realitzat la segona edició del curs " Joves: Els fills i filles de famílies immigrades. Aquest curs ha estat dirigit a professionals de les administracions municipals que treballen amb poblacions estrangeres. La finalitat del curs ha estat d'oferir un espai de reflexió i comunicació per treballar el tema dels joves de famílies immigrades. Aquest tema desperta molt d'interès pel desconeixement que encara tenim els professionals que treballem directament amb aquestes poblacions. El curs aborda les diferents perspectives que l'equip docent ha valorat d'interès: la salut, l'educació, la integració social i els aspectes concrets i diferencials relacionats amb els orígens.

OBJECTIUS

- Oferir un espai de reflexió i comunicació per treballar el tema dels i les joves de famílies immigrades. Aquest tema desperta molt d'interès, pel desconeixement que encara tenim de molts aspectes, els professionals que treballem directament amb aquestes poblacions. El curs abordarà diferents perspectives: la salut, l'educació, la integració social i aspectes concrets dels orígens.

- Continuar amb la formació i el reciclatge dels professionals dels àmbits relacionats amb el món de la immigració: àmbit social, sanitari, educatiu i cultural.

CONTINGUTS

1er bloc: Salut i immigració, salut sexual i reproductiva i salut mental.

2º bloc: Relacions socials i integració en el teixit social

3er bloc: Educació: procés d'acollida. Transició al món laboral

4r bloc: Població jove: Característiques segons procedència. Joves magrebins, joves sudamericans, joves xinesos.

PROFESSIONALS

El professorat, ha estat format per professionals amb amplia experiència laboral amb poblacions estrangeres i procedents de diferents administracions: Ajuntaments, ICS, ONGs, Universitat.

Francisca Molero Rodríguez . Metgessa.

Javier Pujols Martínez: Psicòleg

Amelia Saiz: Sociòloga

Rafael Crespo: Antropòleg

Diego Arroyo: Mestre de primària

Claudia Pedone: Departament de Geografia. **Universitat Autònoma de Barcelona**

Beatriz Ballestín González. Antropòloga

Badia Bouia . Mediadora cultural

Fatou Secka. Mediadora cultural

AVALUACIÓ DEL PROJECTE.

El professorat ha valorat de manera molt positiva la metodologia del curs. S'ha aconseguit estimular la participació i l'intercanvi d'informació entre el professorat i els alumnes. El resultat ha estat una molt bona valoració per part dels participants (vegeu full adjunt)

La valoració global, en general ha estat més positiva que l'any passat, ressaltant l'interés dels assistents que es va materialitzar en la gran participació en les sessions, i d'altra banda les preguntes i comentaris que van fer els alumnes fugien dels estereotips que d'aquest tema s'escolten en altres Fòrums. Els alumnes ja tenien alguns coneixements previs i experiència sobre el terreny. Això es va valorar com un petit canvi positiu en la valoració del fenomen migratori.

La proposta per futurs cursos es la de ampliar la part corresponent a les especificitats dels col·lectius, i continuar amb professorat d'origen immigrant ja que la seva visió es valora com fonamental per entendre la nostra realitat.

La valoració dels participants ha estat molt positiva, ressaltant el nivell del professorat i d'adequació dels temes tractats, fent al·lusió a la importància que els professors siguin professionals del dia a dia amb aquest col·lectiu.

FORMACIÓ I SENSIBILITZACIÓ PER A PARES I MARES SOBRE TEMES DE SEXUALITAT- AFECTIVITAT PER ALS FILLS/ES.

No hi ha una única forma de ser mare i pare. Cadascú té i actua segons uns models que ha construït en funció de la seva personalitat, la pròpia història individual i familiar i els ideals respecte a la maternitat i paternitat que imperen a cada època.

Partint d'aquesta idea, l'APFCB amb la col·laboració de la Diputació de Barcelona i per la seva recomanació, ha introduït una nova forma de treballar amb mares i pares d'adolescents. Es tracta de fer xerrades temàtiques que s'inclouen al catàleg de la Diputació de Barcelona i els municipis demanden segons el seu interès. Les xerrades i tallers sobre la sexualitat i afectivitat en adolescents que oferim a mares i pares és un espai per poder parlar i compartir vivències i experiències diverses, en relació a les seves filles i fills, així com per pensar conjuntament sobre els fets i qüestions que els preocupen.

Aquest any, la demanda de múltiples municipis de la província de Barcelona s'ha centrat en 3 xerrades que s'oferien des de l'APFCB:

1. **Conviure amb un/a adolescent: llibertat i límits**
2. **Els canvis a l'adolescència**
3. **Sexualitat i Afectivitat a l'adolescència**

OBJECTIUS

- Fomentar la trobada entre pares i mares, per parlar i intercanviar les experiències i vivències sobre la relació amb les filles i fills.
- Endegar processos de reflexió sobre qüestions i problemàtiques diverses en relació a la seva funció, sense la urgència d'actuar ràpidament.
- Posar en joc diverses perspectives per ampliar i aprofundir la visió dels problemes i trobar altres maneres d'enfocar-los.

OBJECTIUS ESPECÍFICS

- Entendre el procés de canvi inevitable i necessari que aquesta etapa de l'adolescència comporta pels fills i filles.
- Abordar els canvis en les relacions entre pares i fills a l'adolescència i els sentiments contradictoris que comporten als pares i mares.
- Afavorir el descentrament dels pares respecte dels fills per poder abordar els conflictes des de una distància més gran.

DESCRIPCIÓ DE L'ACTIVITAT

- **Sessions:** 1 sessió de 2 hores a cada municipi i per cada xerrada.
- **Horari:** dependent del municipi.
- **Tipus de metodologia:** participativa
- **Recursos materials:** informació i material de recolzament a la xerrada

RELACIÓ DE XERRADES REALITZADES DURANT EL 2006

- ✓ **XERRADA : CONVIURE AMB UN ADOLESCENT: LLIBERTAT I LÍMITS**
MUNICIPI : VALLIRANA
DATA : Dijous 30 DE MARÇ de 2006 a les 19.30
LLOC: Sala municipal de l'Ajuntament
ASSISTÈNCIA : 30 Persones
DESTINATARIS: MARES I PARES
- ✓ **XERRADA : CONVIURE AMB UN ADOLESCENT: LLIBERTAT I LÍMITS**
MUNICIPI : PREMIÀ DE DALT
DATA : Dijous 6 D'ABRIL de 2006 a les 19.30
LLOC: IES PREMIÀ
ASSISTÈNCIA : 15 persones
DESTINATARIS: PARES I MARES
- ✓ **XERRADA : CONVIURE AMB UN ADOLESCENT: LLIBERTAT I LÍMITS**
MUNICIPI : PONT DE VILOMARA I ROCAFORT.
DATA : Dijous 4 de maig de 2006 a les 19.00
LLOC: Sala municipal de l'Ajuntament
ASSISTÈNCIA : 2 Persones
DESTINATARIS: MARES I PARES
- ✓ **XERRADA : Els canvis a l'adolescència**
LLOC : Lliça de Vall, a l'Institut de secundària Les Illisses
DATA : Dijous 4 de maig de 2005
HORARI : de 19.30 a 21.30
ASSISTÈNCIA : 24 participants
- ✓ **XERRADA : Els canvis a l'adolescència**
LLOC : Premià de Dalt, a l'I.E.S: Vinyes Velles
DATA : Dijous 6 de maig de 2006
HORARI : de 19.30 a 21.30
ASSISTÈNCIA : 30 persones
- ✓ **XERRADA : SEXUALITAT I AFECTIVITAT A L'ADOLESCÈNCIA**
MUNICIPI: TORRELAVIT
DATA : Dimarts 9 de maig de 2006 de 20.00 a 22.00
LLOC : BIBLIOTECA MUNICIPAL
NOMBRE D'ASSISTENTS : cap persona
DESTINATARIS: MARES I PARES
- ✓ **XERRADA : CONVIURE AMB UN ADOLESCENT: LLIBERTAT I LÍMITS**
MUNICIPI : SENTMENAT
DATA : Dijous 11 de maig de 2006 a les 19.00
LLOC: Sala municipal
ASSISTÈNCIA : 35 persones
DESTINATARIS: MARES I PARES
- ✓ **XERRADA : CONVIURE AMB UN ADOLESCENT: LLIBERTAT I LÍMITS**
LLOC : Cabrera de mar, a una sala de l'Ajuntament
DATA : Dimarts 16 de maig de 2005
HORARI : de 20.00 a 22.00
ASSISTÈNCIA : 17 persones

- ✓ **XERRADA : CONVIURE AMB UN ADOLESCENT: LLIBERTAT I LÍMITS**
MUNICIPI : SANT MARTÍ SARROCA
DATA : Dijous 18 de maig de 2006 a les 19.00
LLOC: Sala Municipal a l'Ajuntament
ASSISTÈNCIA : 9 persones
DESTINATARIS: mares i pares

- ✓ **XERRADA : CONVIURE AMB UN ADOLESCENT:LLIBERTAT I LÍMITS**
MUNICIPI: MATADEPERA
DATA : DIMARTS 23 de maig de 2006 a les 19.30
LLOC : L'HOTEL
NOMBRE D'ASSISTENTS : 50 persones
DESTINATARIS: MARES I PARES

- ✓ **XERRADA : LA SEXUALITAT I AFECTIVITAT A L'ADOLESCÈNCIA**
MUNICIPI: MOIÀ
DATA : DIJOURS 25 de maig de 2006 a les 20.30 H
LLOC : CAN GRANER
NOMBRE D'ASSISTENTS : 20 persones
DESTINATARIS: MARES I PARES

- ✓ **XERRADA : CONVIURE AMB UN ADOLESCENT. LLIBERTAT I LÍMITS**
MUNICIPI: CASTELLCIR
DATA : DIVENDRES 26 de maig de 2006 a les 20.00 H
LLOC : SALA D'ACTES AJUNTAMENT
NOMBRE D'ASSISTENTS : 12 persones
DESTINATARIS: MARES I PARES

- ✓ **XERRADA : CONVIURE AMB UN ADOLESCENT: LLIBERTAT I LÍMITS**
LLOC : Cabrils, a la Biblioteca municipal
DATA : Dijous 1 de juny de 2006
HORARI : de 20..30 a 22.30
ASSISTÈNCIA : 10 persones

- ✓ **XERRADA : CONVIURE AMB UN ADOLESCENT: LLIBERTAT I LÍMITS**
MUNICIPI: LA LLAGOSTA
DATA : DI JOUS 28 de Setembre de 2006 a les 19.30 H
LLOC : CENTRE CÍVIC CAN PELEGRÍ
NOMBRE D'ASSISTENTS : 20 persones
DESTINATARIS: MARES I PARES

- ✓ **XERRADA : Conviure amb un adolescent: llibertat i límits**
LLOC : Lliça de Vall, a l'I:E:S; Les Llisses
DATA : Dijous 5 d'octubre de 2005
HORARI : de 19.30 a 21.30
ASSISTÈNCIA : 32 participants

- ✓ **XERRADA : ELS CANVIS A L'ADOLESCÈNCIA**
MUNICIPI: AVINYÓ
DATA : 6 d'octubre DE 2006 a les 19.00 H
LLOC : AJUNTAMENT
NOMBRE D'ASSISTENTS : cap persona
DESTINATARIS: MARES I PARES

- ✓ **XERRADA : ELS CANVIS A L'ADOLESCÈNCIA**
MUNICIPI: PRATS DE LLUÇANES
DATA : DI MARTS 10 d'octubre de 2006 a les 21.00 H
LLOC : IES CASTELL DEL QUER
NOMBRE D'ASSISTENTS : 24 persones
DESTINATARIS: MARES I PARES

- ✓ **XERRADA : ELS CANVIS A L'ADOLESCÈNCIA**
MUNICIPI: SANT VICENÇ DE CASTELLET
DATA : DI MARTS 17 d'octubre de 2006 a les 20.00 H
LLOC : BIBLIOTECA MUNICIPAL
NOMBRE D'ASSISTENTS : 16 persones
DESTINATARIS: MARES I PARES

- ✓ **XERRADA : ELS CANVIS A L'ADOLESCÈNCIA**
MUNICIPI: MATADEPERA
DATA : DI MECRES 18 d'octubre de 2006 a les 19.30 H
LLOC : CASAL MUNICIPAL
NOMBRE D'ASSISTENTS : 16 persones
DESTINATARIS: MARES I PARES

- ✓ **XERRADA : CONVIURE AMB UN ADOLESCENT: LLIBERTAT I LÍMITS**
MUNICIPI: CONSORCI LLUÇANÈS (PRATS DE LLUÇANES)
DATA : DI MARTS 24 d'octubre de 2006 a les 21.00 H
LLOC : IES CASTELL DEL QUER
NOMBRE D'ASSISTENTS : 18 persones
DESTINATARIS: MARES I PARES

- ✓ **XERRADA : CONVIURE AMB UN ADOLESCENT: LLIBERTAT I LÍMITS**
MUNICIPI: VILANOVA DEL VALLÉS
DATA : 25 octubre de 2006 a les 19.30 H
LLOC : CENTRE CULTUTRAL VILANOVA
NOMBRE D'ASSISTENTS : cap persona
DESTINATARIS: MARES I PARES

- ✓ **XERRADA : CONVIURE AMB UN ADOLESCENT: LLIBERTAT I LÍMITS**
MUNICIPI: TORRELAVID
DATA : DIJOURS 26 d'octubre de 2006 a les 20.00 H
LLOC : CASA DE CULTURA
NOMBRE D'ASSISTENTS : 12 persones
DESTINATARIS: MARES I PARES

- ✓ **XERRADA : Conviure amb un adolescent: llibertat i límits**
LLOC : I.E.S. San Just de Sant Just Desvern
DATA : Dijous 26 d'Octubre 2006
HORARI : de 19.30 a 21.30
ASSISTÈNCIA : 50 participants

- ✓ **XERRADA : CONVIURE AMB UN ADOLESCENT: LLIBERTAT I LÍMITS**
MUNICIPI: SANT BOI DE LLUÇANÈS
DATA : DIMARTS 7 DE NOVEMBRE DE 2006 a les 20.00 H
LLOC : AJUNTAMENT
NOMBRE D'ASSISTENTS : cap persona
DESTINATARIS: MARES I PARES

- ✓ **XERRADA : ELS CANVIS A L'ADOLESCÈNCIA**
MUNICIPI: SANT FRUITÓS DEL BAGES
DATA : DI MECRES 8 de novembre de 2006 a les 20.30 H
LLOC : SALA D'EXPOSICIONS CAIXA MANRESA
NOMBRE D'ASSISTENTS : 25 persones
DESTINATARIS: MARES I PARES

- ✓ **XERRADA : CONVIURE AMB UN ADOLESCENT: LLIBERTAT I LÍMITS**
MUNICIPI: SANT PERE DE TORELLÓ
DATA : DIJOURS 9 de NOVEMBRE de 2006 a les 21.00 H
LLOC : CASA DE CULTURA
NOMBRE D'ASSISTENTS : 6 persones
DESTINATARIS: MARES I PARES

- ✓ **XERRADA : LA SEXUALITAT I L'AFECTIVITAT A L'ADOLESCÈNCIA**
MUNICIPI: CONSORCI LLUÇANÈS
DATA : DIMARTS 14 de novembre de 2006 a les 21.00 H
LLOC : IES CASTELL DEL QUER
NOMBRE D'ASSISTENTS : 22 persones
DESTINATARIS: MARES I PARES

- ✓ **XERRADA : CONVIURE AMB UN ADOLESCENT: LLIBERTAT I LÍMITS**
MUNICIPI: SANT SADURNÍ D'ANOIA
DATA : DIJOURS 16 de novembre de 2006 a les 20.00 H
LLOC : CASAL D'ENTITATS
NOMBRE D'ASSISTENTS : 20 persones
DESTINATARIS: MARES I PARES

- ✓ **XERRADA : CONVIURE AMB UN ADOLESCENT. LLIBERTAT I LÍMITS.**
MUNICIPI: SANT CLIMENT DE LLOBREGAT
DATA : DI MARTS 21 de novembre de 2006 a les 20.00 H
LLOC : CASAL MUNICIPAL
NOMBRE D'ASSISTENTS : 8 persones
DESTINATARIS: MARES I PARES

- ✓ **XERRADA : CONVIURE AMB UN ADOLESCENT. LLIBERTAT I LÍMITS**
MUNICIPI: LA GRANADA
DATA : DI MARTS 21 de novembre de 2006 a les 21.00 H
LLOC : BIBLIOTECA MUNICIPAL
NOMBRE D'ASSISTENTS : 4 persones
DESTINATARIS: MARES I PARES

- ✓ **XERRADA : CONVIURE AMB UN ADOLESCENT: LLIBERTAT I LÍMITS**
MUNICIPI: SALLENT
DATA : 22 novembre de 2006 a les 20.30 H
LLOC : IES LLOBREGAT
NOMBRE D'ASSISTENTS : 25 persones
DESTINATARIS: MARES I PARES

- ✓ **XERRADA : La sexualitat i afectivitat a l'adolescència**
LLOC : Lliça de Vall, a l'I:E:S; Les Llisses
DATA : Dijous 23 de novembre de 2006
HORARI : de 19.30 a 21.30
ASSISTÈNCIA : 20 participants

- ✓ **XERRADA : ELS CANVIS A L'ADOLESCÈNCIA**
MUNICIPI: SANT PERE DE TORELLO
DATA : 25 novembre de 2006 a les 21.00 H
LLOC : CASA DE CULTURA
NOMBRE D'ASSISTENTS : 10 persones
DESTINATARIS: MARES I PARES

- ✓ **XERRADA : CONVIURE AMB UN ADOLESCENT. LLIBERTAT I LÍMITS.**
MUNICIPI: MOIÀ
DATA : DI MARTS 28 de novembre de 2006 a les 20.30 H
LLOC : CAN GRANER
NOMBRE D'ASSISTENTS : 20 persones
DESTINATARIS: MARES I PARES

- ✓ **XERRADA : LA SEXUALITAT I L'AFECTIVITAT A L'ADOLESCÈNCIA**
MUNICIPI: SANT FRUITÓS DEL BAGES
DATA : DI MARTS 28 de novembre de 2006 a les 19.00 H
LLOC : SALA D'EXPOSICIONS CAIXA MANRESA
NOMBRE D'ASSISTENTS : 14 persones
DESTINATARIS: MARES I PARES

- ✓ **XERRADA : LA SEXUALITAT I L'AFECTIVITAT A L'ADOLESCÈNCIA**
MUNICIPI: CASTELLCIR
DATA : DIVENDRES 29 novembre de 2006 a les 20.00 H
LLOC : SALA D'ACTES MUNICIPAL
NOMBRE D'ASSISTENTS : cap persona
DESTINATARIS: MARES I PARES

- ✓ **XERRADA : CONVIURE AMB UN ADOLESCENT. LLIBERTAT I LÍMITS**
MUNICIPI: MONTORNES DEL VALLÉS
DATA : DI JOUS 30 de novembre de 2006 a les 19.00 H
LLOC : CENTRE D'INICIATIVES JUVENILS
NOMBRE D'ASSISTENTS : 18 persones
DESTINATARIS: MARES I PARES

- ✓ **XERRADA : Conviure amb un adolescent: llibertat i límits**
LLOC : Escola pública de Primària de Begues
DATA : Dijous 30 de novembre de 2006
HORARI : de 18.30 a 20.30
ASSISTÈNCIA : 16 participants

- ✓ **XERRADA : La sexualitat i afectivitat a l'adolescència**
LLOC : Local de l'Ajuntament de Matadepera
DATA : Dimarts 12 de desembre
HORARI : de 19.30 a 21.30
ASSISTÈNCIA : 13 participants

- ✓ **XERRADA : CONVIURE AMB UN ADOLESCENT: LLIBERTAT I LÍMITS**
MUNICIPI: SANT VICENÇ DE CASTELLET
DATA : DI MARTS 12 de desembre de 2006 a les 20.00 H
LLOC : BIBLIOTECA MUNICIPAL
NOMBRE D'ASSISTENTS : 13 persones
DESTINATARIS: MARES I PARES

- ✓ **XERRADA : ELS CANVIS A L'ADOLESCÈNCIA**
MUNICIPI: SANT CLIMENT DE LLOBREGAT
DATA : DIJOURS 13 desembre de 2006 a les 19.30 H
LLOC : ANTIGA ESCOLA BRESSOL
NOMBRE D'ASSISTENTS : cap persona
DESTINATARIS: MARES I PARES

- ✓ **XERRADA : CONVIURE AMB UN ADOLESCENT: LLIBERTAT I LÍMITS**
MUNICIPI: SANT FRUITÓS BAGES
DATA : DI MECRES 13 de desembre de 2006 a les 20.00 H
LLOC : SALA D'EXPOSICIONS CAIXA MANRESA
NOMBRE D'ASSISTENTS : 16 persones
DESTINATARIS: MARES I PARES

- ✓ **XERRADA : CONVIURE AMB UN ADOLESCENT: LLIBERTAT I LÍMITS**
MUNICIPI: VACARISSES
DATA : DIJOURS 14 de DESEMBRE de 2006 a les 19.15 H
LLOC : CEIP PAU CASALS
NOMBRE D'ASSISTENTS : 5 persones
DESTINATARIS: MARES I PARES

PROGRAMA INCIDÈNCIA POLÍTICA

L'APFC amb el recolzament del programa "Desarrollo Sostenible y Salud Reproductiva" de la Federació de Planificació Familiar de España (FPFE), va iniciar l'any 2000 l'activitat d'Advocacy dirigida específicament al Parlament de Catalunya. Això ha permès contactar amb els representants de cada grup amb representació parlamentària.

Els **objectius** d'aquest programa són:

- a. Consolidar el grup de parlamentàries interessades en temes de població, desenvolupament i salut reproductiva que es va iniciar l'any 2000.
- b. Pressionar a través d'aquest grup per tal que el Parlament de Catalunya s'impliqui en temes de cooperació i salut reproductiva.
- c. Impulsar i fomentar que aquest grup de parlamentàries s'impliqui i pugui estar present en les trobades internacionals.

En aquesta línia durant tot el 2006 s'han mantingut els contactes amb diputades i membres dels partits polítics referents per a la nostra tasca. L'enviament de "La Hoja Parlamentaria" (butlletí informatiu de la situació de la salut sexual i reproductiva a nivell mundial dirigit a parlamentaris/es) és una de les formes a través de les quals ens mantenen com entitat de referència d'aquest sector. A més, en les situacions que ho requereixen es traslladen preguntes al ple del Parlament que són contestades pels diputats i diputades i ens envien el seu resultat.

S'ha elaborat una exposició sobre **Els Drets Sexuals i Reproductius de les Dones** que vol ser una forma de difusió i pressió política a favor de l'assoliment d'aquests drets. Aquesta exposició enceta la línia de treball que es seguirà durant el 2007 per la formació d'un **Intergrup Parlamentari** que treballi aquests temes i un **Observatori sobre drets sexuals i reproductius** on es plasmarà tota la informació referent.

A més a més aquest 2006, des del Programa d'Incidència Política de l'APFCB, s'ha iniciat una campanya per reivindicar el dret de les dones al decidir sobre el propi cos. Donades les promeses electorals de l'actual govern de l'Estat Espanyol i les gestions polítiques que fa el Govern de la Generalitat sobre la llei de l'avortament hem pensat que és imprescindible encetar aquesta campanya que seguirà durant el 2007. En aquest sentit s'ha elaborat un escrit adreçat als partits polítics que es va enviar als 5 partits que formen part del Parlament de Catalunya i, a més, s'ha fet un manifest al qual es poden adherir entitats i persones particulars en qualsevol moment. Aquest manifest es penjarà al web nou que es prepara pel 2007 perquè les adhesions es puguin fer on-line.

Tot seguit, adjuntem a la memòria els dos documents:

- **Escrit adreçat als partits polítics**

L'Associació de Planificació Familiar de Catalunya i Balears (APFCB) és una entitat no governamental interdisciplinària d'àmbit autonòmic formada per persones que estem interessades en la salut afectiva i sexual i la planificació familiar. També treballem de forma transversal la dimensió de gènere que aquesta temàtica implica. L'APFCB Es va constituir a Barcelona l'any 1982, arran del sorgiment dels Centres de Planificació Familiar i, des de llavors, es proposa impulsar, fomentar i facilitar la sensibilització, la prevenció i l'educació de la societat en l'àmbit de la salut sexual i reproductiva.

Volem transmetre el nostre interès per la planificació familiar i la salut sexual i reproductiva a tots els partits polítics del país i aprofitar per demanar un cop més que ho tinguin en compte en els seus programes electorals i, sobretot, en la seva forma de fer política.

Els partits polítics han de tenir en compte que el compromís en aquest àmbit és essencial perquè s'han d'aconseguir uns serveis i una societat on es permeti a les persones exercir el dret a utilitzar la seva capacitat sexual i reproductiva amb total autonomia, oferir a les dones la possibilitat d'allargar i millorar la vida i l'empoderament davant de la seva condició, proporcionar major seguretat als fills en rebre l'atenció necessària i així augmentar les seves expectatives de vida i desenvolupament i donar a les persones i famílies capacitat de decisió al marge de polítiques, ideologies i religions.

Així doncs, des de l'APFCB, exigim que tots els partits polítics assumeixin la seva responsabilitat en la millora de la salut sexual i reproductiva de les persones i, en concret de les dones, i que incloguin en els seus programes electorals les propostes de treball en aquest àmbit.

*Des de la nostra perspectiva, creiem imprescindible que tots els partits, independentment d'ideologies i només en base a qüestions de salut, es comprometin a treballar per aconseguir que la **pastilla postcoital** es pugui facilitar en tots els centres sanitaris públics sense cap tipus d'obstaculització (a pesar de la famosa llei d'objecció de consciència) i que s'arribi a incloure la **Interrupció Voluntària de l'Embaràs en la Xarxa Sanitària Pública** sense cost econòmic per a les dones com ja ho fan en altres comunitats autònomes del nostre Estat (Andalusia, València). També demanem treballar per canviar l'actual llei que coacciona i delimita la possibilitat de l'avortament a tres supòsits que no s'adapten a la realitat actual i que fomenten la desigualtat entre les dones i la manca de llibertat per decidir sobre el propi cos. Per això cal demanar i pressionar a l'actual govern de l'Estat per aconseguir la **despenalització absoluta de l'avortament**.*

Esperem doncs, que valorant la llarga experiència i especialització de la nostra entitat i de les professionals que en formem part, els partits polítics que inicien una nova etapa en el nostre país es comprometin sense tabús ni mitges tintes a afavorir la millora de la salut sexual i reproductiva de les dones i famílies que en formen part. Per això, l'APFCB posa a disposició de tots els partits polítics la seva experiència i especialització sempre i quan es tradueixi en una implicació real d'aquests per aconseguir una sèrie de canvis demanats i promesos des de l'inici de la democràcia i que, prop de trenta anys després, encara hem de continuar reivindicant.

▪ **Manifest: DRET A DECIDIR SOBRE EL PROPI COS**

El moviment feminista, des dels seus inicis, ha mantingut una sèrie de reivindicacions per millorar la situació de la dona a la nostra societat que han tingut molt èxit en alguns casos i no tant en d'altres. Una d'aquestes reivindicacions sempre ha estat, és i serà el dret de la dona a decidir sobre el propi cos però sembla que aquest és un dret incòmode pels partits polítics pel qual no estan disposats a lluitar.

La situació actual a Catalunya és un bon moment per reprendre aquesta qüestió que ens queda pendent. Amb les properes eleccions i la nova conformació del Parlament Català s'ha d'aconseguir la implicació real de la classe política per assolir els canvis demanats i promesos des de l'inici de la democràcia i que, prop de trenta anys després, encara hem de continuar reivindicant.

Les dones no podem conciliar els diferents aspectes de la nostra vida, aconseguir la igualtat a nivell laboral o accedir a càrrecs de responsabilitat si abans no tenim garantit el dret a decidir sobre el propi cos. L'actualitat ens demostra que aquesta mancança només fomenta la creixent desigualtat entre dones i ens nega la possibilitat d'autonomia.

Per tant, des de la societat civil organitzada i no organitzada exigim als i les representants polítics/ques que assumeixin la responsabilitat d'aconseguir que aquest dret sigui una realitat per a totes les dones. I per això volem:

- que **l'avortament sigui lliure, gratuït** i no s'estableixi com a moneda de canvi en cap procés de negociació política.
- que la **interrupció lliure de l'embaràs s'inclogui en la Xarxa de Sanitat Pública** sense cap cost econòmic per a les dones afectades com ja ho fan en altres comunitats autònomes del nostre Estat (Andalusia i València).
-
- que es canviï l'actual llei que coacciona i delimita la possibilitat de l'avortament a tres supòsits. No volem un quart supòsit com s'està plantejant des d'alguns sectors polítics, volem la **despenalització total de l'avortament**.
- que la **pastilla postcoital** es pugui facilitar en tots els centres sanitaris públics sense cap tipus d'obstaculització (a pesar de la famosa llei d'objecció de consciència)
- que els **partits polítics** es comprometin a tractar aquest tema en els seus programes electorals i en la seva acció de govern com a millora de la salut de les dones. I, sobretot, que **compleixin les seves promeses electorals** que fa tants anys estem esperant.

NO VOLEM ESPERAR 30 ANYS MÉS, SOLUCIONEM-HO JA!!!!

FORMACIÓ PER A SOCIS I SÒCIES DE L'APFCB.

El divendres 20 de gener del 2006 a la Casa Elizalde de 9 a 14h, l'APFCB va dur a terme la següent formació per als seus soci/es amb la participació de gairebé 50 professionals de diversos àmbits:

FORMACIÓ EN TALLERS DE SALUT:

Orientació a grups de dones especialment exposades a contraure el VIH ; pares i mares que necessiten suport i conèixer determinats comportaments de la relació amb el seus fills i filles; professionals que treballen amb el col·lectiu immigrant de forma individual o grupal; són escenaris de la nostra feina que sovint ens creen interrogants a l'hora de donar una resposta.

Objectius

Treballar la dinàmica grupal, per tal de potenciar o d'adquirir els coneixements, les estratègies i les habilitats bàsiques per poder ser agents actius/ves i satisfer la demanda existent.

Metodologia

Treball en grups:

Exposició i anàlisi d'estratègies per motivar la reflexió sobre els comportaments o les situacions de risc.

Cada participant pot escollir la participació en un dels tres tallers plantejats, segons els seus interessos.

Programa

9:00 h. Lliurament de documentació

9:30 h. Presentació i inauguració a càrrec de:
Maria Ferrero (Presidenta de l'APFCB)

10:30 h. Pausa. cafè

11:00 h. Taller grupal

1.- Prevenció i promoció de la salut afectivo-sexual i reproductiva en dones i famílies estrangeres.

Conduït per: *Dra. Francisca Molero*. Metgessa Cap de servei del servei municipal de PF de l'Ajuntament de Sant Andreu de la Barca. Coordinadora del programa d'immigrants/des de l'APFCB.

2. - Dones en situació de major vulnerabilitat social, VIH/SIDA.

Conduït per: Infermera *Carme Borreguero Pinel*, Programa de PF y Salut Pública de Santa Coloma de Gramenet. Coordinadora del programa de Dones especialment exposades al VIH.

3.- Tallers de mares i pares: educació i creixement dels fills/filles.

Conduït per: *Sra. Rosa Poch*, psicòloga clínica. CAP Nou Barris i *Núria Torelló*, psicòloga clínica i pedagoga.

13:15 h. Exposició de les conclusions per part dels grups i propostes d'actuació.

14:00 h Cloenda

El divendres 17 de novembre del 2006 a la Casa Elizalde de 10 a 14:30h, l'APFCB va dur a terme la següent formació per als seus soci/es amb la participació de gairebé 30 professionals de diversos àmbits:

FORMACIÓ. LA SALUT DE LES DONES: DE LA INVISIBILITAT A UNA ATENCIÓ DE QUALITAT

Programa

10 h. Acreditació

10:30h. Presentació a càrrec de:
Maria Ferrero (Presidenta de l'APFCB)

10:45 h. **Els factors que condicionen la salut de les dones:**

- El biaix de gènere a la investigació en salut, a la formació dels professionals i a l'assistència.
- Les diferències biològiques: no només reproductives.
- Els factors psico-socials: desequilibris entre demanes i recursos.

11:15 h. **La participació de les dones en la pròpia salut:**

- Qualitat i calidesa a l'atenció sanitària: la importància de donar la paraula, de l'escolta, de donar poder i responsabilitat.
- Els propis recursos: els grups de dones, l'escolta del propi cos.

11:45 h. **Debat**

12:15 h. **Pausa-cafè**

12:45 h. **Dinàmica participativa**

13:45 h. **Conclusions i cloenda**

Taller a càrrec de **Margarita López Carrillo**: documentalista de Salut, responsable del *Centre de Recursos de Dona i Salut* de l'associació *CAPS*, redacció de la revista *Mujeres y Salud*, coordinadora de la *Red de Mujeres Profesionales de la Salud* a nivell de l'estat i membre de la *Xarxa de dones per la Salut*.

COL·LABORACIONS AMB ALTRES ENTITATS

L'APFCB forma part de la Junta Executiva de la **Federació de Planificació Familiar d'Espanya**. Això implica una tasca permanent de seguiment dels diferents programes sobre sexualitat i reproducció d'arreu de l'Estat. Per tant, durant tot l'any s'han fet trobades i reunions mensuals a Madrid per acordar les finalitats a nivell del territori en l'àmbit de l'Estat Espanyol. Alhora la Federació espanyola també s'inclou dins de la **IPPF** a nivell internacional on participen multitud de països amb l'objectiu de marcar les línies de futur pel que fa a la planificació familiar i els drets sexuals i reproductius de les persones.

El Programa que l'entitat dirigeix a l'àmbit de prevenció del VIH conté una part molt important que es dedica a la col·laboració en la **Xarxa de SIDA i Món Local** on es mantenen trobades periòdiques durant tot l'any per definir les línies de treball en aquest àmbit.

Per altra banda, des de l'APFCB es col·labora en totes aquelles activitats i manifestos que es treballen des de **CA LA DONA, la Xarxa Feminista** i les entitats que en formen part. Un exemple molt clar és la participació en la **XARXA DE DONES PER LA SALUT**.

El projecte de treballar en Xarxa de dones per la Salut, neix de les trobades per la celebració del 28 de Maig, Dia Internacional d'Acció per la Salut de les Dones. Hi estan involucrades moltes xarxes i grups de dones i és utilitzat en si mateix com a voluntat de punt de contacte amb les accions de dones per la salut. Els manifestos i qüestions treballades en aquesta Xarxa explica una mica el tipus de continguts i demandes que els grups consideràvem importants i que plasmen la voluntat de relació i acció des d'una perspectiva feminista i sanitària com a punt de referència essencial.

Els objectius són:

- ✓ L'objectiu és potenciar la informació i formació sobre salut, gènere i sistema sanitari per a les dones.
- ✓ Per poder actuar més àmpliament.
- ✓ Per poder fer sentir la nostra veu, com usuàries al conjunt de la societat tant a les administracions com a la societat civil
- ✓ Per ser un punt de referència per a totes les dones.
- ✓ Per poder arribar a cadascun dels llocs on es prenen les decisions que afecten a la nostra salut

Es treballa la salut de les dones des d'una perspectiva integral (física, psicològica, social i emocional) i evidentment des d'una mirada feminista i una perspectiva multidisciplinària de recerca i formació. L'atenció sanitària a les dones exigeix una ciència mèdica renovada, amb una nova mirada de gènere que tingui en compte les diferències anatòmiques, biològiques i psicològiques entre dones i homes. Una atenció de bona qualitat en salut de les dones, és aquella que, ja més de resoldre el motiu de consulta, contribueix a modificar positivament la baixa autoestima i la subvaloració de les persones que fan la demanda, així com a promoure l'apropiació de la seva corporalitat i l'exercici dels seus drets.

PROGRAMA DE SENSIBILITZACIÓ I DIFUSIÓ

Des de l'APFCB es fan diverses actuacions dirigides a la difusió i sensibilització com ha estat la inauguració de l'exposició pròpia de l'APFCB a la Trobada de Dones del 2006 amb el nom "**Els Drets Sexuals i Reproductius de les Dones**" destinada a la difusió i reivindicació dels drets i la salut sexual i reproductiva de les dones.

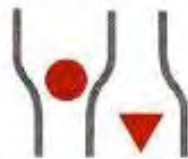
La participació de l'APFCB a la **Trobada de Dones del 2006** que durant 3 dies es van fer activitats i es va participar i col·laborar amb les múltiples entitats de dones que hi eren presents. Va ser un acte de sensibilització, difusió i visibilització de la feina de l'associació.

Durant el 2006 s'han continuat les tasques referents a la millora i actualització de la web de l'associació, s'han editat tríptics i materials diversos enviats a les nostres sòcies i la xarxa de contactes previstos. També es col·labora, des de l'Associació, en l'elaboració de materials i investigacions que algunes institucions fan en matèria de salut sexual i reproductiva pel que fa a joves, persones immigrades i altres.

Les nostres professionals han estat sol·licitades per fer xerrades i conferències d'aquesta temàtica per altres entitats i Administracions com per exemple:

- L'ONG **Cooperacció**, amb el suport de l'Ajuntament de Barcelona, la Diputació de Barcelona i el Centre Francesca Bonnemaison, va organitzar la jornada "**Drets sexuals i reproductius a Centreamèrica**" i va sol·licitar la nostra col·laboració.

Pel que fa als mitjans de comunicació hi tenim una relació permanent enviant notes de premsa, articles, i responent entrevistes als mitjans audiovisuals. Membres de la nostra junta han assistit a entrevistes a mitjans com **Televisió de l'Hospitalet, Punt Ràdio de Girona i Ràdio Hospitalet**.

ASSOCIACIÓ DE PLANIFICACIÓ FAMILIAR
DE CATALUNYA I BALEARNS

MEMÒRIA 2006

ASSOCIACIÓ DE PLANIFICACIÓ FAMILIAR DE CATALUNYA I BALEARNS

LÍNIES D'ACTUACIÓ PER AL 2007

PROJECTE	ACTUACIONS	FONTS DE FINANÇAMENT
Prevençió de la SIDA a les Cases d'Acollida	<ul style="list-style-type: none"> - Incorporar la Casa de Barcelona (actuar en 7 cases) - Crear la línia de formació d'agents de salut amb les professionals de les cases. 	<ul style="list-style-type: none"> - Departament de Salut – SIDA de la Generalitat - Institut Català de la Dona - Ajuntament de Barcelona
Prevençió de la SIDA a Centres de Formació Ocupacional	<ul style="list-style-type: none"> - Fer els tallers al Centre de Formació Ocupacional de Santa Coloma i de l'Hospitalet de Llobregat 	<ul style="list-style-type: none"> - Departament de Salut – SIDA de la Generalitat
Prevençió de la SIDA en Dones immigrades	<ul style="list-style-type: none"> - manteniment i continuïtat del projecte per aconseguir la seva consolidació - promoure aquesta intervenció en altres localitats de Catalunya 	<ul style="list-style-type: none"> - Federació de Planificació Familiar de Espanya - Diputació de Barcelona
Projecte de sexualitat amb persones immigrades	<ul style="list-style-type: none"> - mantenir i consolidar el curs per a professionals de 2es generacions - recuperar la formació a professionals sobre sexualitat i dones immigrades. - Nou projecte per fer unes Jornades de prevenció i promoció de la salut afectivo-sexual i reproductiva en dones immigrades 	<ul style="list-style-type: none"> - Diputació de Barcelona
Projecte de formació per a mares i pares	<ul style="list-style-type: none"> - Difusió del programa a tots els Ajuntaments de la província de Barcelona - Coordinar la difusió amb el CJAS per arribar a les AMPES dels instituts. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ajuntaments que sol·licitin els tallers - Diputació de Barcelona - Federació de Planificació Familiar de Espanya - Instituts o AMPES interessades
Programa Incidència política	<ul style="list-style-type: none"> - Reunions d'intervenció política amb la FPFE - Creació de l'Intergrup Parlamentari al Parlament de Catalunya. - Contactes i reunions amb els i les referents polítics de Catalunya - CREACIÓ DE L'OBSERVATORI DELS DRETS SEXUALS I REPRODUCTIUS DE LES DONES 	<ul style="list-style-type: none"> - Federació de Planificació Familiar de Espanya - Institut Català de la Dona - Agència de Cooperació Catalana - Ajuntament de Barcelona - Departament de Salut, Generalitat
Programa de sensibilització, difusió i comunicació	<ul style="list-style-type: none"> - Reunions i actes de l'Intergrup Parlamentari Català - Nova pàgina web - disseny i impressió de nous tríptics i material de difusió - Creació de la maleta pedagògica - Itineració de l'Exposició Drets S i R - Congrés de la Federació a Barcelona - entrevistes i articles als mitjans de comunicació - butlletí informatiu 	<ul style="list-style-type: none"> - Institut Català de la Dona - Ajuntament de Barcelona - Departament de Salut, Generalitat. - FPFE

NOVETATS	ACTUACIONS	FONTS DE FINANÇAMENT
Projecte maleta pedagògica	- redactar fitxes sobre drets sexuals i reproductius de les dones	- Ajuntament de Barcelona - Institut Català de la Dona
FPFE	- crear el material de la maleta - Continuitat en la junta - Assemblea 2007 - Congrés Planificació Familiar a Barcelona - Intergrup Parlamentari Català	- Institut Català de la Dona - Ajuntament de Barcelona - Departament de Salut, Generalitat. - FPFE
Programa Incidència política	- Creació de l'Intergrup Parlamentari al Parlament de Catalunya. - Contactes i reunions amb els i les referents polítics de Catalunya - CREACIÓ DE L'OBSERVATORI DELS DRETS SEXUALS I REPRODUCTIUS DE LES DONES - Reunions i actes de l'Intergrup Parlamentari Català	- Federació de Planificació Familiar de Espanya - Institut Català de la Dona - Agència de Cooperació Catalana - Ajuntament de Barcelona
Projecte de formació per a mares i pares	- Coordinar la difusió amb el CJAS per arribar a les AMPES dels instituts.	- Ajuntaments que sol·licitin els tallers - Instituts o AMPES interessades
Prevenició de la SIDA a les Cases d'Acollida	- Crear la línia de formació d'agents de salut amb les professionals de les cases.	- Departament de Salut – SIDA de la Generalitat - Institut Català de la Dona - Ajuntament de Barcelona
Col·laboració amb altres entitats	- Ca la Dona - Xarxa de Dones per la Salut - Xarxa de SIDA i Món Local - ONG Paz y Desarrollo València	